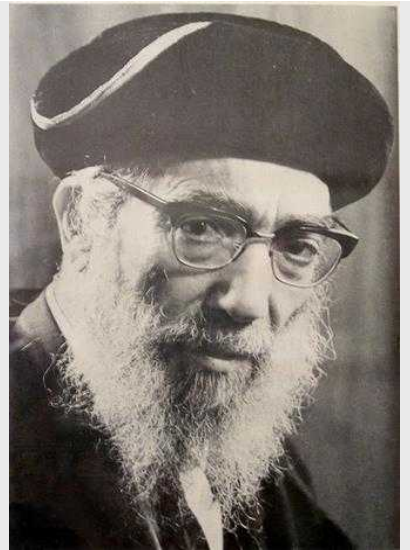

פנינו הצדיקים

הרב יצחק אביחצירא המכונה ה"בבא חאקי" זצ"ל- נולד בריסאני (מחוז תאפילאלת שבמרקו) ב-כ"ג באלול ה'תרנ"ה (1895). בהיותו כבן י"ג התייתם מאביו. בשנת ה'תר"ף (1920) בעקבות הגזרות הקשות כנגד היהודים ורצח אחיו ר' דוד על ידי השלטונות עבר מריסאני לעיירה בודניב יחד עם אחיו הבבא סאלי. בשנת ה'תרצ"ו (1936) עבר להתגורר בעיירה ארפוד וייצג אותה מול השלטונות. בשנת ה'תש"ה (1945), עזב את מרקו ועבר לגור בעיר אוראן שבאלג'יריה.

בשנת ה'תש"ח (1948) עלה ארצה יחד עם משפחתו והשתכן במעברה בגבעת אולגה. לאחר מכן מונה כרב הראשי של הערים רמלה ולוד ושימש בתפקיד זה כ-20 שנים. מונה ליו"ר ארגון הרבנים הספרדים ועדות המזרח בארץ ישראל. **מקובל. בעל רוח-הקודש. רבים נהרו לביתו כדי להתבשם מברכותיו.** נפטר ב-כ"ה אדר ב' ה'תש"ל (1970) בתאונת דרכים לאחר שהשכין שלום בית בני זוג. חי כ-75 שנים. בהלווייתו השתתפו יותר מ-20,000 אנשים.

אביו: ר' מסעוד. **סבו:** ר' יעקב. **אחיו:** ר' דוד, ר' ישראל (ה'בבא סאלי'). **ילדיו:** ר' אברהם ("בבא הנא", שימש כרבה הראשי של יבנה ורמלה), ר' פנחס (שימש כראש המועצה הדתית באשדוד), ר' אהרן (שימש כראש העיר רמלה), ר' יחיאל, (רב העיר רמלה וראש מוסדות "אהל יצחק"), מאיר, ר' שמעון (ראש מוסדות "נר יצחק" בירושלים), חסידה בוסו, פלורה סודרי, רחל כנאפו, שמחה שושן, ברכה דהן וחיה רוטנמר.

עוד בהיותו רבה של העיר רמלה היה מכתת את רגליו מעיר לעיר וממושב למושב, כדי לעורר ולחזק את אחיו בני ישראל שבכל אתר ואתר בקיום התורה והמצוות. באחד מביקוריו ביישוב מסוים, שבו הרצה את דבריו במתק שפתיים נפלא ניגשו אליו לאחר דרשתו בני היישוב, וצרתם בפיהם: **"רבינו! יש פה תרנגול משונה שלא מפסיק לקרקר, מטריד הוא אותנו מאד ונודדת שנתינו בלילות"**.

מיד ענה להם ואמר: **"יש פה ילד שהוריו עדיין לא מלו אותו"**. הביטו האנשים זה בזה בתימהון ואמרו: **"לא ידוע לנו על ילד כזה"** - "הזדרזו לברר", ענה להם הצדיק, **"ובעז"ה תמצאו"**. לאחר כמחצית השעה חזרו האנשים ואמרו: **"כן רבינו. מצאנו והבאנו עימנו את הורי הילד"**.

כשעמד אביו של הילד בפני רבינו פרץ הוא בבכי ואמר: **"רבי! מעולם לא חשבתי, שלא למול את בני, אך מה אעשה, ולא הייתה בידי יכולת כספית לערוך את סעודת ה'ברית-מילה' והחלטנו לדחותה, כדי שאף אנו נעשה סעודה כמו כל חברנו, אך לצערנו, הרב מצבנו הכספי לא השתפר, וכבר עברו חמש שנים - ועדיין לא מלנו את בנו!"**.

מיד ציווה הרב להכין סעודה מפוארת לכבוד המצווה, וערכו הם וקיימו את מצוות 'ברית-מילה' בו ביום. **עם קיום מצוות 'ברית-מילה' בילד זה, הפסיק אותו תרנגול את קרקוריו הקולניים.** וכששאלו את באבא חאקי: **"מניין? איך ידעת, שיש כאן ילד לא מהול?"**. ענה הוא להם בענות חן: **"אין דבר שלא כתוב בתורתנו הקדושה, וצריכים אנחנו רק להתקדש ולהיטהר, וכל צפונותיה ייחשפו בפנינו"**.

מעשה בזוג, שהיו נשואים 15 שנה ולא זכו פרי בטן. כששמעו הם על האותות ומופתים, שמתרחשים בעיר רמלה בכוחו של פועל הישועות "באבא חאקי" הזדרזו ובאו לביתו, ובדמעות שליש שפכו את בקשתם בפני רבינו.

"הסירו כל דאגה מליבכם" אמר להם הרב, **"בעזרת ה' יתברך תוך שנה תזכו לזרע קודש בר קיימא, אך בקשה אחת לי אליכם, מיד כשיולד הילד, הביאוהו נא אליי כדי שאברכנו"**. עוד באותה שנה זכו הם לבן בכור, ומשמחתם והתרגשותם הגדולה שכחו את בקשתו של הרב.

כשגדל הילד, התברר, שאינו יכול ללכת ברגליו. והם הצטערו עד מאד. הם דרשו ברופאים, אולם כל ניסיונותיהם עלו בתוהו. או אז נזכר לפתע האבא ואמר לאשתו: **"הרי בזכות ה"באבא חאקי" זכינו בזכותו לבן זה, מדוע לא נלך אליו ונבקש ברכה לבריאותו של בנו?"** וממחשבה למעשה, יצאו הם מיד לדרכם, כשפניהם מועדות לעיר רמלה.

כשהגיעו לביתו של הרב, נכנס האבא עם בנו בידו ואמר ל"באבא חאקי": **"רבי קדוש! הנה ילד זה, זכיתי ונולד הוא בזכות ברכתך, אך עתה ראה איזה שבר עצום, בנו זה משותק הוא ברגליו, ואינו יכול ללכת כלל"** - "והלא אמרתי לכם, שמיד עם היוולדו הביאוהו אליי, כדי שאברכה?" אמר להם הרב.

נזכרו הזוג בבקשתו של רבינו ומיד ביקשו את סליחתו והסבירו, שמהתרגשותם הגדולה שכחו הם את בקשתו. **"לא נורא" אמר להם הצדיק.** "הושיבוהו בבקשה על ברכיי", ומיד כשישב הילד על ברכיו של רבנו, לקח הוא מים ומרח את רגליו של הילד. מיותר לציין, שלאחר שהורידו הרב מברכיו, הלך הילד כאחד האדם.

הרב הגאון ישראל יעקב פישר זצ"ל - נולד בשנת ה'תרפ"ה (1925). זמן מועט קודם לידתו נרצח בירושלים ר' ישראל יעקב דהאן הי"ד ואביו קרא לבנו על שמו של הקדוש. בילדותו למד בתלמוד תורה 'עץ חיים', וכבר אז הלך שמו לפניו **כמתמיד גדול בתורה**. סיפור ידוע מפי השרת בת"ת, כי בשעת לילה מאוחרת הוא שמע קול חרישי, אחר חיפוש קל הוא ראה את הנער ישראל יעקב יושב בחצר התלמוד תורה לאור הירח והוגה בתורה. התמדה גדולה זו נמשכה כל ימי חייו עד שהיה בקיא עצום במכמני התורה. ביכולתו של רבינו הייתה האפשרות לומר על כל רמב"ם ורמב"ם, היכן נמצא והאם יש בכלל כזה רמב"ם.

ראה את עצמו מחוייב למחוסרי קורת הגג הרבים שהסתובבו בביה"כ 'זכרון משה'. מדי לילה היו אותם עניים מרודים רבים, מוצאים את ביה"כ כבית מלון ואת ספסליו כמיטות. כששמע רבינו כי הגבאים ניתקו את ההסקה בשעות הלילה מחה בידם, שכן אם הם לא יהיו כאן הם יהיו ברחוב ושם הם עלולים למצוא את מותם בקור הירושלמי. מדי יום היו עשרות אנשים מתדפקים על דלתו בעניין הלכה. עם השנים החל לשמש כדיין מטעם בד"צ העדה החרדית בירושלים, ולאחר מיכן תפקד כראב"ד של העדה החרדית. כיהן במשך כארבעים שנה כרב שכונת 'זיכרון משה' בירושלים. נפטר ב-כ"ה באדר-א' ה'תשס"ג (2003). חי כ-78 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים (טמון בגוש ב', חלקה ה-פרושים).

אביו: ר' אהרן (התפרסם כמי שירה במנהיג ההמון הערבי שבא לפרוע ביהודים במהלך מאורעות ה'תרפ"ט). **אמו:** מרת דבורה. **אחיו:** ר' אליעזר משה (רבה של שכונת כנסת בירושלים), ר' מאיר צבי (מו"צ בשכונת הר נוף בירושלים), ר' שלמה (מראשי ישיבת איתרי) **ילדיו:** ר' אהרן (ממלא מקומו ברבנות זיכרון משה ומו"צ של העדה החרדית), ר' יהודה (דיין בעדה החרדית), ר' משה (ראש ישיבה קטנה רמ"א), מרת חנה (נישאה לר' משה ברוורמן, ראש ישיבת מאה שערים, מדרוך חתנים ידוע, ומרצה בענייני חינוך ושלום בית). **מספריו:** **ישו"ת אבן ישראל** - תשעה כרכים עם פסיקות הרב.

על עוצם שקיעותו בתורה מסופר, כי רבינו נהג לעשן (היה זה כמובן לפני שהתברר חומרת ותוצאות העישון). נכדו ששאלתו פעם על כך, נענה: "לא היה לי מה לאכול, וזה היה תמורת סעודתי". אצבעות ידיו היו עליהן תמיד סימני כוויות, כי לא הרגיש באש שליחכה את אצבעותיו, והרבה. פעמים היה שוקע בלימודו ושוכח מהסיגריה הבוערת שבידו, **וגם כשהאש הגיעה לאצבעותיו, לא הרגיש עד שהנכחים היו צועקים, ואז היה זורק את האש החיה מאצבעותיו**

חתנו העיד עליו כדברים האלה: "זכורני, לפני שנים רבות ישבתי אצלו בסעודה, והביאו לפני מאכל מסוים, ואלו. היות שחיכה לסיום הסעודה, שאל מדוע אין מביאים את אותו מאכל? אמרו לו: "הרי עכשיו אכלת!" האכילה כלל לא עניינה אותו, כל מה שאכל, הכל היה היינו הך, תמיד אכל במהירות ובזריזות, ומיד המשיך ללמוד במקום שאחז".

בעת שרבינו חלה, נזקק הוא לניתוח דחוף, אולם עקב גילו וחולשתו הרבה, חששו הרופאים להרדמו, ואפילו בהרדמה מקומית בלבד. והנה לתדהמתם, הצדיק נענה להם, שנכון הוא שיבצעו את הניתוח בלא הרדמה כלל. ניסו לתאר בפניו, כיצד מנתחים וחותרים לאורך ולרוחב, **בעוד שעליו להמנע מכל תזוזה, וכן את הכאבים הכרוכים בטיפול, אבל הוא נותר בשלו והגיב: "זה בסדר, אני אתעמק בסוגיה"**. בשעה היעודה, החלו הרופאים במלאכתם, **וכל אותה שעה הרב שכב ללא ניע**. כשהסתיים הניתוח, חשו בניו הדואגים, אבל מחמת עומק ריכוזו, לא הרגיש בהיכנסם. כשניער משרעפיו, סיפר, **שבחסדי שמים לא חש במעשה הניתוח, ואמר, שהכין אז את היסוד לדרשת 'שבת הגדול'**.

אחד מראשי הישיבות בחו"ל, הגיע עם קבוצת בחורים מתלמידיו לארץ ישראל. ראש הישיבה פנה לבית רבינו והפציר בו מאוד, שייעתר לבקשת התלמידים המבקשים שיבחן אותם על לימודיהם בשו"ע יו"ד. **"אם הרב יבחן אותם, יהיה בזה חיזוק גדול עבורם"** - טען ראש הישיבה. ואכן בשעת בוקר הגיעו כעשרים בחורים עם ראש ישיבתם, ונכנסו כולם לחדרו של הראב"ד וישבו במקומם. והנה להפתעתם ביקש הראב"ד מכל הבחורים לצאת מהחדר וביקש, שיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו, פנה הראב"ד לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא" ... כך ישב הצדיק עם כל בחור בנפרד ובחננו. הבחינה נמשכה שעה ארוכה עד זמן מנחה.

משנסתיימה הבחינה, נכנסו כולם לחדר וראש הישיבה שאל: "כיצד שולטים הבחורים בחומר הנלמד?" השיב הראב"ד: "כולם ענו. אחד יותר ואחד פחות אך כולם ענו". כשהלכו לדרכם הסביר את פשר הנהגתו: דעו לכם מהי הלבנת פנים. **אי אפשר לבחון בחור, בזמן שיושב שם בחור אחר, שכן אם לא ידע לענות, הרי חברו יראה בקלונו ח"ו. איני יכול לתת יד לדבר כזה. הסכמתי לבחון, אך חלילה שתצא תקלה תחת ידי"**.

הגאון רבי ישראל יעקב עם כל גדלותו העצומה, נהג בפשטות ובענווה עם תושבי שכונת מגוריו והיה משתדל להשתתף בשמחת כל אחד ואחד מהם. הוא גם הקפיד להגיע בזמן, שלא ייאלצו להמתין לו חלילה. **והיה מעדיף להמתין למוזמנים, ובלבד שלא יצטרכו להמתין לבואו**. סיפר אחד התושבים: "בבואי לגור בשכונה ערכתי שמחת 'שלום זכר' בביתי. כנהוג, תליתי פתק בבית הכנסת להזמין את ציבור המתפללים. לא הזמנתי את הרב באופן אישי שכן לא עלה בדעתי להטריח אותו לבוא לביתי. **להפתעתי הרבה הופיע הראב"ד, חשתי שלא בנוח והתנצלתי. אך הראב"ד לא הבין על מה אני מתנצל. "ראיתי פתק, שאתה עושה 'שלום זכר' והגעתי" - אמר בפשטות.**

המקובל הגאון הרב אברהם גרשון אשכנזי זצ"ל מקיטוב- נולד בשנת ה'תנ"ו (1695) בעיר בראדי. נצר למשפחת רבנים גאונים וצדיקים. גיסו של הבעל שם-טוב הקדוש. כבר בילדותו נודע בשקדנותו. גאון בנגלה ובנסתר. רבינו היה בין חכמי ה'קלויז' שבו למדו בקדושה ובטהרה, וביניהם היו הגאוני ר' חיים צאנזר, ר' משה מאוסטראה (בעל ה'ערוגת הבושם'), ר' משה מקיטוב ואף מונה לשמש כשליח ציבור והתפלל על פי כוונות רבינו האריז"ל.

בהמשך מונה לראב"ד באחד מארבעת בתי הדין בעיר בראד עימו שימשו ר' יחזקאל לנדאו (ה'נודע ביהודה'), ר' מאיר מרגליות (בעל ה'מאיר נתיבים'). עלה לארץ ישראל בהתחלה גר בחברון ולאחר מכן עבר לתקופה קצרה לצפת ולבסוף עבר להתגורר בירושלים, מיד בבואו לירושלים פנו אליו חכמי הספרדים וביקשו למנותו כרבה של ירושלים. למד בישיבת הנסתרים של 'אור החיים' הקדוש. (שנת העליה אינה ידועה ויש אומרים שהייתה שנת ה'תק"ז-1747 אולם רבינו 'אור החיים הקדוש' נפטר בשנת ה'תק"ג 1743).

הרבה בסיגופים ותעניות. התענה 20 פעמים משבת לשבת. כשאמר קינות מול הכותל המערבי, התעלף מספר פעמים מרוב מרירות, עד שבקושי הצליחו להקימו מעלפנו.

לאחר ששהה זמן מה בארץ ישראל חזר לבראדי. בשנת ה'תקי"ג (1753) עלה שוב לארץ (ישנה דעה האומרת שרבינו עלה רק פעם אחת לארץ) והיה אחד מחכמי קהילת 'בית א-ל', וגם שם נעשה לשליח ציבור על פי כוונות האריז"ל בהמלצת המקובל האלוקי הרה"ק הרש"ש זיע"א ראש הישיבה. נפטר ב-כ"ה אדר א' ה'תקכ"א (1761). חי כ-66 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. בנו, ר' חיים אהרן מילא את מקומו כראש העדה האשכנזית בארץ.

אביו: ר' אפרים (שימש כדיין בעיר בראדי). **אשתו:** מרת בלומה. **בניו:** ר' משה, ר' יצחק, ר' חיים אהרון, ר' אפרים, ר' יהודה לייב, ר' יקר. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' מרדכי רובין - רבה של חברון). **מרבתינו:** ר' חיים בן עטר ('אור החיים' הקדוש), ר' שלום שרעבי (ה'רש"ש' הקדוש).

בעיר בראד שבו גר רבינו יצא שם רע על אישה אחת. רב העיר הגאון רבי יעקב יוקל חקר ודרש לעומק את העניין ומצא ל"ע שיש בחשדות אמת. אבי האישה ובעלה סירבו לקבל את דברי רב העיר והלכו ל'ערכאות' (בית משפט ששופט לפי חוקים של גויים) והתלוננו על רב העיר שמוציא שם רע.

בית המשפט פסק שהרב שהוציא על האישה שם רע ישלם מאה אדומים זהב קנס או שיקבל מאה מלקות ברבים. שלושת הרבנים-רבי אברהם גרשון, ה'נודע ביהודה' וה'מאיר נתיבים', רגזו מאוד על התנהגותם החצופה של האישה וקרוביה, הם התאזרו בגבורה והכריזו בבית הוועד, שהאישה הזאת עושה מעשים שלא יעשו, והתורה הקדושה לא תהא מוחלפת חלילה בדיני ערכאות.

דברי הרבנים התפרסמו ושלושתם נתפסו ונאסרו. הרה"ג רבי יחזקאל לנדא (ה'נודע ביהודה') שילם את הקנס בסך מאה אדומים (שהיה סכום עצום באותם הימים). ה'מאיר נתיבים' (שלא היה לו לשלם) קיבל מאה מלקות ברבים, ורבי אברהם גרשון כשעמד בשורה לקבל המלקות פתאום הגיע אליו גוי ותפסו בידו, וברח עמו עד לעיר מז'יבוז' מקום מושב גיסו רבינו 'אור שבעת הימים' הבעש"ט הקדוש. הבעש"ט קידם את פניו ואמר לו: "אלהי הנביא בדמות גוי עמד לימינך להצילך. בזכות קידוש שם שמים שעשו הרבנים יצאה בת קול ופסקה שיעלו לגדולה. ה'נודע ביהודה' יעלה ויהיה רבה של העיר פראג. ה'מאיר נתיבים' יהיה רבה של העיר לבוב. ורבי אברהם גרשון יהיה מרא דארעא דישראל, מקום אשר איתנה נפשו לקבוע דירתו שם".

פעם אחת גזר הרש"ש, תענית בגלל הבצורת וציווה שיתכנסו כולם בבית כנסת אחד להתפלל בחבורה. הרש"ש ביקש מרבינו להיות שליח ציבור ולהתפלל לפני התיבה. המנהג בירושלים היה שמי שמתפלל לפני התיבה היה צריך לומר דברי כיבושין. רבינו התכונן לדרשה אבל באשמורת הבוקר גרוננו ניחר. רבינו ביקש מבנו ר' לייב להודיע לרש"ש כי אינו יכול לעבור לפני התיבה. ולכן מקובל אחר התפלל לפני התיבה. באמצע 'שירת הים' חזר קולו של רבינו והרש"ש ביקש ממנו להתפלל את תפילת העמידה ולומר סליחות. מיד לאחר שהחל לומר סליחות סירב להמשיך וחזר למקומו. שאל אותו הרש"ש מדוע הוא מסרב להמשיך להיות שליח ציבור ורבינו הסביר כי ראה שתפילתו שגורה בפיו וידע שתיכף ומיד ירדו גשמים וחשש שישבחו אותו הסובבים שתפילתו עושה פרי וחלילה עלול הוא ליפול במידת הגאווה ולכן העדיף לחזור למקומו ולא להמשיך כשליח ציבור. אדם אחר אמר במקומו את הסליחות ואכן **כפי שחש רבינו התפילות התקבלו וירדו גשמים במשך שלושה ימים רצופים!**

כשגר בעיר בראדי נודע ברבים גדלותו. בליל חג הסוכות ירדו גשמים וכל היהודים לא יכלו לקיים מצוות סוכה כהלכתה. אולם בסוכתו לא ירדו הגשמים, וישבו אחד מגאוני העיר ובנו שראו את הדבר לעגו עליו ודיברו בו סרה, ולמחרת אמר להם: "מי התיר לכם לדבר לשון הרע בליל סוכות?". כאשר שאלו אותו: "מהיכן אתה יודע מה שדיברנו?", ענה להם: "המלאך הרע שנוצר מפעולתכם הוא אשר הגיע והודיעני כדי שאוכיח אתכם שלא תשובו לכסלה עוד".

רבינו היה פעם בשבת קודש בטבריה יחד עם הרה"ק ר' נחמן מהורדנאק זי"ע ור' אלעזר רוקח עד שעה מאוחרת בלילה. השמן שבבר נגמר והוא התחיל להיכבות. אמר רבי גרשון בתמיהה: "מה הוא זאת?". והתחיל לדלוק כהוגן ודלק כל הלילה וכל יום השבת עד למוצאי שבת, ואז אמר ר' גרשון: "די", וכבה הנר.

המקובל רבי חיים סינואני זצ"ל: נולד בערב כיפור בשנת ה'תרנ"ח (1898) בעיירה סנואן הסמוכה לעיר תעז, מקום מנוחת כבודו של המשורר האלוקי הנערץ, הרב שלום שבזי זצ"ל. בהיותו בן י"ז שנים, הוסמך לרבנות בידי הרב שלמה בן יוסף טביב זצ"ל וגם זכה ללמוד עמו במחיצתו קבלה, בקדושה ובטהרה, ומפה לאוזן קיבל ממנו "הקדמות" בתורת האריז"ל, דבר שזכו לו רק יחידי סגולה. נמשך תמיד אחרי הזוהר הקדוש ועשה חיל בלימודיו בו. עניו וירא שמים, ובקי מופלג בכל חדרי התורה. אך לימוד הזוהר והקבלה היה לחם חוקו כל ימי חייו. חי בדוחק ובצמצום רב והגה בתורה יומם וליל. העמיד תלמידים והשרה עליהם מרוחו הטהורה, רוח של תורה וקדושה. חסידא קדישא, איש אשכולות ומופת לרבים, ששמעו יצא לתהילה בכל הארץ. בעל רוח-הקודש. ענוותן. גאון בנגלה ובנסתר. רבים שיחרו לפתחו. ראשית חינכו קיבל מאביו והמשך לימודיו בעיירה ג'בל צבר. מנעוריו ניכר היה בשקדנותו, בתבונתו, בענוותנותו ובחיי הטהרה והצנע אשר חי. חריצותו וחריפותו היו מן המפורסמות.

בהיותו רב של אחד המחוזות הגדולים בשרעב, נהג להסתובב בכפרים ללמד את בני ישראל ולפקח על הדיינים והשוחטים. הוא הוכיח את הציבור בדרכי נועם, אך בשעת הצורך ידע לעמוד בפרץ בגבורה ובכבוד. התגורר ביהוד, אולם שמו והשפעתו היו מפורסמים בחוגים רבים ברחבי הארץ. **אברכי ישיבות ותלמידי כוללים היו באים אליו לשחר את פניו ולהתבשם מתורתו ומאמרי פי חכם חן, שהשכיל להשמיע באוזניהם. אהבת ישראל עצומה פיעמה בקרבו ולא נתנה לו מנוח, וכל אדם שהגיע אליו בצרתו זכה לישועה.** עלה לארץ בשנת ה'תש"ט (1949). נפטר ב-כ"ז באדר ה'תשל"ט (1979). חי כ-81 שנים. על ציונו נכתב: **"סנגורם של ישראל"**.

מספריו: נכדו, מר גדעון סינואני, הוציא לאור את כתבי ידו בחמישה ספרים עד כה: **מקום מקדש יעטרת תפארת יעטרות חיים יארזי לבנון תורת חכם. מתלמידיו:** המקובלים הרב מרדכי שרעבי זצ"ל, הרב סעדיה בן אור זצ"ל.

רבינו אהב בכל לבו את הצניעות ואת ההסתרה, אולם משמים רצו אחרת ולכן סובבה ההשגחה העליונה, שאורו של רבנו יאיר, ומעשה שהיה כך היה: המקובל הרב יוסף וולטוך זצ"ל היה בקשרי ידידות עמוקים עם הצדיק הנסתר ר' משה וינשטוק זצ"ל, שהתגורר בשכונת "בתי ורשה" שבירושלים. אצלו פשט בד"כ את ספקותיו בלימוד הקבלה וביחד המתיקו סוד בעניינים העומדים ברומו של עולם.

באחד הימים של שנת ה'תשכ"ז כשנכנס הרב וולטוך לבית הרב וינשטוק, ראה על השולחן מכתב הממוען אל **כבוד קדושת המקובל הצדיק הנסתר, כמוהר"ר ר' חיים סינואני שליט"א-א-כפר יהוד.** הרב וולטוך התרשם מאוד מהתארים הנכבדים שחלק ר' וינשטוק, ולכן שאלו: "מי הוא זה?". השיב לו: "הצדיק ר' חיים סינואני, הנו גדול דורנו בקבלה ומסתיר עצמו מאוד, ואגלה את אוזןך, שמהיום והלאה תהיה לך

כתובת חדשה לברור ספקות ובעיות בלימוד. אצלו תמצא תמיד את שתאוהו נפשך לדעת".

הרב וולטוך לא התמהמה, ומיד כיוון פעמיו לכפר יהוד להקביל את פני הגאון הנחבא אל הכלים. בבואו ליהוד, ראה לפניו אדם צנום הלובש בגדים פשוטים וסנדלים לרגליו. הוא נכנס אל חדרו האישי של רבנו, שם ניסה לתהות על קנקנו. הרב וולטוך הביט סביבו וחיפש אחר ספרי קודש או ספרי קבלה שיעידו על הלומד בהם- אך בכל החדר לא היה זכר לספרים. הרב המשיך לבחון בעיניו החודרות את חפצי הבית, עד שגילה בתוך ארון סגור עם דלתים- ספריה גדולה בת אלפי ספרים בכל מקצועות התורה ובמיוחד בקבלה. רבנו שחש כי נתגלה סודו, הצטנע ואמר בענווה יתרה לרב וולטוך: "שמעתי אנשים אומרים, שסגולה בדוקה להינצל ממזיקין ושאר מעין בישיין, להחזיק בבית ספרי קבלה, ולכן החלטתי למלא את ארוני בספרים אלו".

ר' יוסף וולטוך הבין, שזו אמתלה טובה להסוות את גדולת ר' חיים, ולכן פנה לצדיק ואמר: "יודע אני היטב מי כבודו וכמה גדולה קדושתו, שמעתי את שמעו מפיו של ר' משה וינשטוק". אחר שוחח עמו בשיחה תורנית, שבסיומה יצא עם רשמים עמוקים. שנה לאחר אותה פגישה התעוררה קושיה עצומה בקבלה אצל הרב וולטוך, אשר התחבט בה רבות והלך למקובלים רבים, כדי שיתרצו אותה. תירוצים רבים שמע אך את רובם הפריך. לאחר התרוצצויות רבות אצל גדולי הצדיקים החליט להציג את שאלתו בפני רבנו חיים סינואני.

בחודש תמוז ה'תשכ"ח נסע הרב וולטוך עם תלמידו לכפר יהוד, שם פגש את רבינו. לאחר דרישת השלום כנהוג אמר ר' וולטוך לר' חיים: "יש לי שאלה עמוקה לשאול את כבודו". רבנו ענה לו ברוך ובחיבה: "שאל בני, שאל". ביקש הרב וולטוך את אחד הספרים כדי להציג את שאלתו. רבנו פנה לתלמיד שנלווה וביקשו להוציא מהספרייה שורה פלונית בצד אלמוני את הספר הנצרך. התלמיד עשה כמצווה עליו והגיש לרב וולטוך את הספר. לאחר מכן הרב שאל את שאלתו. הצדיק ר' חיים מבלי להרהר הרבה החל לצטט בעל-פה מובאות שונות ממקומות מסוימים בספרי הקבלה, עד שכל הציטוטים יחדיו הוו תשובה מוצקת ויסודית לקושיה העצומה. רגעים ספורים של דומיה שרוו בחדר. כאשר הרב וולטוך עיכל בדעתו את התירוצ, קפץ מכיסאו, כשהתרגשות של שמחה מציפה אותו. התפעלותו הייתה מאופן התשובה ומהעמקות הטמונה בה.

הוא סיפר לתלמידו, כי תירוץ דומה קיבל מהרב וינשטוק. אלא שהרב וינשטוק האריך בתירוצו שעה ארוכה, ואילו רבנו חיים תמצת במילים ספורות את תשובתו הגאונית. פיו של הרב וולטוך לא חדל מלהלל את חוכמתו ואת קדושתו של רבנו חיים סינואני בפני יחידי סגולה. ומני אז החל אורו הבהיר של רבנו לזרוח ולהאיר באור יקרות למקובלים ולצדיקים הנסתרים, ששיחרו לפתחו וביקשו תורה מפהו בהביאם עמם את תלמידיהם וחבריהם. אולם מכל מקום המשיך רבנו לשמור על שתיקה מוחלטת וגמורה על מעשיו בקרב שכניו- תושבי יהוד והערים הסמוכות לה. (מעובד מתוך 'דרך צדיקים')

המקובל הגאון הרב שלמה אלישיב (עליאשאוו) זצ"ל - נולד בזאגר שבליטא ב-י"ב בטבת ה'תר"א (1840). מצאצאי האריז"ל והמקובל רבי שמשון מאוסטרופולי. מגיל צעיר, ניכר בו, כישרון וזיכרון מופלאים ומידות טובות. בגיל 13 עבר למינסק, ובמשך שש שנים עבר על כל הש"ס והרמב"ם. לאחר נישואיו בהיותו כבן עשרים עבר לעיר שאוול אל בית חותנו. שם החל לכהן כדין בבית דינו של ר' יוסף זכריה שטרן (רבה של שאוול). **תוך זמן קצר עזב את משרתו, מפני שברוב ענוותנותו חשב, שאינו ראוי לכך.** לאחר שנולד בנו עבר לטלז, שם למד בישיבת טלז וחי בפרישות ולמד קבלה בלילה (ממקובל נסתר).

בשנת ה'תרע"ה (1914) בגירוש שאוול לעת זקנותו נאלץ להבריח את משפחתו מהעיר להאמלא. בשנת ה'תרפ"ד (1923) עלה לארץ לאחר שר' אברהם יצחק הכהן קוק (הרב הראשי לא"י) סייע בידו להשיג אשרת עליה (סרטיפיקט). הוא התיישב בירושלים בבתי נייטין. רבים פנו אליו ליטול עצה וברכה והעידו, כי תפילתו עשתה פירות. האזין לכל הנדכאים ושבורי הלב ובסבר פנים חיזק ועודד כל מר נפש. **מברכותיו והבטחותיו לא היה נופל דבר מדבריו ארצה. ענוותן מופלא.** נהג לסגור עצמו בחדרו, כשהוא עטוף בטלית ומעוטר בתפילין ועוסק יומם ולילה בנגלה ובנסתר. **גם בהיותו במחיצת אחרים לא שח שיחה בטלה.** תלאות רבות סבבו את חייו, **עני מופלג היה ובעל אמונה עצומה בבורא.** המקובל רבי חיים שאול דוויק ביקש ממנו הסכמה על ספרו בקבלה "איפה שלימה".

נפטר ב- כ"ז באדר ה'תרפ"ו (1926) פרשת ויקהל (בה קוראים בתורה "לשם שבו ואחלמה"). חי כ-86 שנים. כשנפטר העלו את מיטתו למעלה הר הזיתים והחלו להתעסק בקבורתו זכו כל המשתתפים לראות בעיניהם "עמודא דנורא" כעין מראה הקשת תחת כיפת השמים ממזרח למערב, אשר נשאר עד סתימת הגולל. ציונו בהר-הזיתים (חלקה ז'-פרושים) בירושלים.

אביו: ר' חיים חייקל. אשתו: מרת בת שבע אסתר (בגיל 19 התחתן). **בנו:** ר' יצחק **מרבותיו:** אביו, ר' חיים חייקל, ר' גרשון תנחום (רבה של מינסק). **תלמידיו-חבריו:** המקובל ר' אהרן שלמה מהרי"ל (מח"ס 'טועמיה חיים זכו'), ר' אברהם יצחק הכהן קוק, ר' אריה לוי, ר' ישראל מאיר הכהן מראדין ("חפץ חיים"). **מספריו:** **ילשם שבו אחלמה-** מכיל ארבעה שערים וכולל ביאור והרחבה לשיטת האריז"ל ושיטות מקובלים אחרים

אין ספק, כי על הרב שרתה רוח-הקודש ועל כך יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם ר' אריה לוי (חותנו של פוסק הדור ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל נכד רבינו) נפגש עם אחד מידידיו והלה הקיפו בספקות מסביב לחכמת האמת. באותו יום הזמין שליחו של רבי שלמה אלישיב את רבי אריה לבוא אליו באופן דחוף. **לאחר בואו שוחח עמו רבי שלמה והעלה בפניו תשובות לכל אחד מהספקות, שאותו ידיד העלה בפניו.**

הרבנית סיפרה בתום לב, כי במשך שנים שמעה מחדרו של רבי שלמה קול נוסף הלומד אתו קבלה, אבל לא הרהיבה עוז לשאול את בעלה בדבר הקול, שהיא שומעת מחדרו.

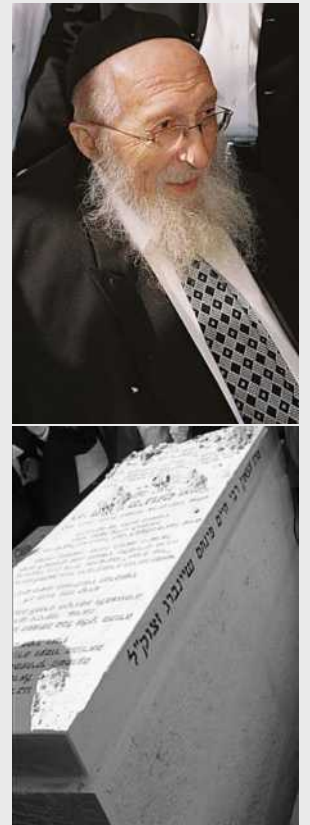
כיצד הגיע רבי שלמה לסלילת דרכים עמוקות כאלו בעולם הקבלה? מחותנו, רבי אריה לוי זצוק"ל, כתב עליו: "טרם נכנס לפרדס חכמת האמת, מילא כריסו בש"ס בבלי, ירושלמי ופוסקים... למד הרבה ספרי מוסר, והספר 'ראשית חכמה' היה שגור על לשונו. אחר כך למד ספרי מחקר מרבותינו הראשונים ז"ל. למד כל ספרי הרמ"ק הקדוש ז"ל, וספרי החסיד מורנו רבי משה חיים לוצאטו זצוק"ל, למד זוהר הקדוש ו'ספר היצירה' עם פירושי וביאורי הגר"א וכל ספרי הגר"א, ואחר כל נכנס לפרדס להבין בתורת האר"י הקדוש זיע"א, ואור תורתו נקנתה לו בכל המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם".

כדי להבין, עד כמה גדולה כוחה של מילה טובה מסופר כי אל רבינו הגיעה משלחת רבנים שנשלחו על ידי רבינו הגאון הבן איש חי זצ"ל, להביע בפניו את התועלת העצומה, שיש להם מספרו החשוב 'לשם שבו ואחלמה', מששמע זאת פרץ בבכי ואמר להם בכאב עצור: "אם הייתם באים כמה שנים קודם, הייתי מחבר עוד ספר בנושא זה, אבל אני לתומי חשבתי, שהספר שכבר הוצאתי לאור לא מעסיק אף אחד ואין דורש אותו, ולכן לא היה לי את הכוח והמרץ לערוך עוד כרך בסידרה, אבל, אם הייתי יודע, כמה תועלת הביא הספר, היה זה נותן לי את העוז והכח לחבר עוד ספר. אבל כעת מאוחר, כי אין זה כבר בכוחי!".

בשנת ה'תע"ר (1909) היה לאחד ממקורביו משפט פלילי אשר עפ"י החוק היה צפוי לקבל עונש של מאסר ממושך ועבודת פרך. אותו האיש פנה לרבינו והודיע צערו לפניו. רבינו כיוון את השעה להתפלל בעת המשפט ולמרבה הפלא ובניגוד לכל התחזיות יצא הלה זכאי לגמרי בדין, וכל העיר רעשה מכוח תפילתו של ה"לשם" שבקעה רקיעים.

יפר ר' אליהו דושניצר, שה'חפץ חיים' שמע עליו, כי נוסע הוא לעיר שאוול ושלאחר אחריו את חתנו לומר לו, שישתדל לראות את פני רבינו שלמה אלישיב, בטעמו "שכן בעולם הזה עוד ניתן לראותו, אך בעולם הבא, מי יודע אם נזכה לכך". ועוד הוסיף ואמר: "אנחנו בונים למטה ומכונים נגד מעלה, אך הוא הקדוש, באשר נהירין לו שבילי עולמות עליונים, הרי הוא בונה בשמים באפון ישיר עליונותו". גדולי הדור הגדירו אותו "מארי דרזין", ו"גאון עולם בחכמת האמת". החזון אי"ש העריך מאד את כתביו, ונסע עד למקום מרוחק על מנת לקנות אותם, הוא החשיבו כאחד מתלמידי הגר"א המקובלים.

מאמרותיו: עוד לא נברא הסבון, שיוכל לנקות מחשבה רעה.

הרב חיים פנחס שיינברג זצ"ל - נולד באוסטרוב שבפולין ב- כ"ז באלול ה'תר"ע (1910). טרם לידתו (זמן קצר לפני מלחמת העולם הראשונה) היגר אביו לארה"ב בתקווה שיוכל למצוא משרה לפרנסת משפחתו אולם בעקבות המלחמה כעשר שנים נותק הקשר והוא הצליח לפתוח מתפרה קטנה באיסט סייד, שהייתה סגורה בשבת. באותם זמנים אמו הייתה מוכרת חלב ועל אף שבקושי פרנסה את עצמה ושני בניה - שכרה מלמד פרטי לבנה. כאשר היו ימים גשומים, הייתה האם נושאת את ילדיה על כפות ידה כדי שלא יחלו חלילה ויפסידו ולו יום אחד מלימוד התורה הקדושה. בכל ראש חודש הייתה מופיעה בישיבה ומעניקה למלמד דולרים אחדים כאות הערכה. אביו נודע בהגינותו כחייט ותמיד בדק את כיסי החליפות, שלקוחותיו הביאו אליו. אם מצא בכיס ואפילו פרוטה אחת- מיד החזירה ללקוח.

בשנת ה'תרע"ט (1919) ירדה משפחתו והם התגוררו בלואר איסט סייד. למד בישיבת רבנו יעקב יוסף עד גיל 14. בשנת ה'תרפ"ד עבר ללמוד בישיבת רבנו יצחק אלחנן. משם עבר לבית מדרש לרבנים. בגיל שש עשרה וחצי סיים ללמוד את כל הש"ס. בגיל 17 חזר ללמוד בישיבת רבנו יצחק אלחנן (איסט ברודוויי) וקיבל סמיכה לרבנות. לאחר נישואיו עבר להתגורר בעיירת מיר שבפולין. על אף שהיה צעיר לימים, כבר יצא שמו לפניו כלמדן ותלמיד חכם.

בשנת ה'תרצ"ה (1934) חזר לניו-יורק ושם שימש כמשגיח רחוני בישיבת 'חפץ חיים' שברובע קווינס (ברוקלין). בתפקיד זה הוא שמש במשך 25 שנה. בשנת ה'תש"כ (1959) הקים את ישיבת 'תורה אור' בשכונת בנסונהרסט (ברוקלין) ועמד בראשה. במקביל שימש כרב של קהילת 'בקש שלום אנשי אוסטרובא'. בשנת ה'תשכ"א (1960) עלה לארץ והעביר לשם את ישיבתו. שימש כרבה של קרית מטרסדורף בירושלים וחבר במועצת גדולי התורה של דגל התורה. נהג להיות עטור בתפילין במשך כל היום ולבש מעל 50 ציציות. בשבת לא דיבר דברי חול. בשנותיו האחרונות כונה "זקן ראשי הישיבות". נפטר ב- כ"ז באדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-101 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב יצחק. **אמו:** מרת יוספה. **אשתו:** מרת באשע (בשנת ה'תרפ"ט בהיותו כבן 17 נישא לבתו של ר' יעקב יוסף הרמן). **אחיו:** ר' אברהם נתן. **מרבתי:** ר' משה סולובייצ'יק, ר' שמעון שקופ מגרודנא, ר' יהודה לבנברג, ר' שלמה פוליצ'ק (העילוי ממיצ'ט). **ילדיו:** ר' שמחה (התמנה תחתיו לראשות הישיבה), מרת חנה, מרת זלדה, מרת פרומה רחל ומרת רבקה. **חתנו:** ר' חיים דב אלטוסקי (כיהן כראש ישיבת תורה אור לבני חו"ל, מחבר סדרת ספרי "חידושי בתרא" על מסכתות התלמוד). **מתלמידיו:** בנו, ר' שמחה. חתנו, ר' חיים, אחיינו, ר' יוסף שטרן, ר' אליהו פרנקל, ר' צבי שרלין ר' ישראל גואלמן, ר' משה לואיס (ראש ישיבת "שערי חיים"). ר' אלחנן פרץ. **מספריו:** **טבעת החושן** - על קצות החושן • **אגרא דשמעתתא** - על שב שמעתתא (ה' כרכים) • **מילואי אבן** - על אבני מילואים (ד' כרכים) • **משמרת חיים** - חידושים בנושאים שונים (ג' חלקים) • **שיעורי רבי חיים פנחס** - חידושים על מסכתות הש"ס בבלי ועוד **ינתיבות חיים** - שיחות מוסר **ידרך אמונה וביטחון** **יאמרי חיים**.

כאשר התחיל רבינו בלבישת הטליתות, הרבנית, שלא ראתה זאת בעין יפה פנתה בזמנו אל מרן החזון אי"ש זצ"ל וסיפרה לו על מנהג בעלה. החזו"א זימן אותו לשיחה קצרה, ולאחר מכן פנה לרבנית באומרו, שתלך הביתה בשמחה ו**ותדע, כי בעלה איש צדיק גדול מאוד**.

○ יפר מנהל משרד הישיבה בארה"ב מעשה, שממנו ניתן ללמוד על מידותיו של רבינו: "פעם ביקרתי בביתו של רבי חיים פנחס להתברך ממנו. הבטתי וראיתי שנמלה מתהלכת על אחת הטליתות שעליו. רציתי לתופסה ולהשמיטה. אך רבי חיים פנחס עצר בעדי, הוא ביקש, שאביא מהמטבח כוס... הוא הניח את הכוס על הטלית והנמלה נכנסה לתוכו. רציתי לזרוק את הכוס לפח... שוב עצר בעדי ואמר לי: "רד בבקשה למטה. שם יש גינה, ניתן להניחה שם, שתלך לדרכה, זו בריאה של הקב"ה"...

○ רבינו היה ידוע בשקידתו העצומה ובעומק עיונו. בהקדמותיו לספריו "טבעת החושן" הוא מעלה על נס את מעלת וחובת הלימוד בעיון והירידה לשרשן של הדברים. זאת מלבד ניצול הזמן בתכלית. היה זה כאשר פעם דיבר עם תלמידיו בשיעור אודות חשיבות ניצול הזמן וסיפר על הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שעשה סעודה מיוחדת לסיום הש"ס והיה שמח הרבה בסיום זה, והסביר, שסיום זה הוא מלימוד בזמנים פנויים של חמש דקות פה וכמה דקות שם, בכל הזדמנות שהייתה לו.

תוך כדי דיבור שאל אחד התלמידים את הצדיק: "כמה פעמים סיים ראש הישיבה את הש"ס?" - רבינו שתק, הרהר כמה שניות, חיך אליו ואל הסובבים בחיך אבהי ואמר בלחש: "מה שאני יכול לומר לך הוא, שמסכת "נדה" למדתי מעל 120 פעם..."

○ מספר תלמידיו של רבינו: "לפני שנים רבות ניגשתי אל הצדיק לבקש ברכה עבור בני, ששהה במשך תקופה ארוכה בבית הרפואה. מעבר לסבלו הקשה של הילד, הרי שהמצב הותיר את רישומו על בני הבית כולם. ביקשתי, אפוא, מראש הישיבה, כי יתפלל עבור בני שירפא במהרה. הוא כמובן נענה לבקשתי וברכו בברכת רפואה שלמה. לא הסתפקתי בזאת והעמדתי אותו על חומרת המצב והשלכותיו: "אינני מצליח לנהל סדר יום נורמלי וכך נגרם לי ביטול תורה גדול". ראש הישיבה לא יכל לעמוד בזה. הוא פרץ בבכי והאציל לי ברכה מעומק לב, תוך שהוא מבטיח, כי המצב ישוב במהרה לקדמותו.

○ יפר אחד מבני המשפחה על סיפור מופלא, שהתרחש עם ראש הישיבה: לפני כמה חודשים ביקר הרב בניו יורק באיזה תלמוד תורה, לפתע ראה הרב ילד בוכה בדמעות שלישי... הרב שאלו לפשר בכייתו, והילד אמר, שיש לו אחות משותקת ל"ע בת שמונה שנים, ובשל כך כל תשומת הלב של הבית מגיע לאחותו, ואילו לא מתייחסים כמעט, הוא ביקש, שהרב יברך את אחותו שתרגיש טוב, וממילא יזכה אף הוא ליחס כנדרש. לבקשת ראש הישיבה, למחרת הביאו את הילדה אליו, והרב בירך אותה, ועוד לפני השקיעה היא נעמדה על רגליה, והחלה ללכת כאחד האדם.

הרב שלמה הכהן מראדאמסק ה"תפארת שלמה" זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"א (1800) בוואלשצאווה. עוד בשחר ילדותו העידו עליו ה'חוזזה מלובלין' ו'היהודי הקדוש' כי רבי שלמה יגדל ויהיה לנר גדול ברבות הימים. כונה בצעירותו **"העילוי מוולושצובה"**. בהיותו כבן 14 שנים היה אצל קרובו החסיד המפורסם בדורו בשמו רבי לייביש טעבילעס זצ"ל בפיטרקוב. לילה אחד בעודו לומד בבית המדרש, והחלונות היו מול בית-החיים הישן, יצאו כל האנשים, והוא נשאר לבדו יושב ולומד - ופתאום נכנס בו פחד. הוא נטל את השופר, שהיה בבית הכנסת ותקע בו. לפתע התחלחל, כאשר ראה נפטרים בתכריכים עומדים על יד החלונות ושואלים: **"האומנם שופרו של משיח הוא זה?!"**. והוא נמלט מבית המדרש בבעתה. סיפור זה נתפרסם בכל הסביבה והכל דיברו על קדושתו הנוראה של העילוי, אשר בתקיעתו הטהורה הוציא נפטרים מקבריהם.

בשנת ה'תקצ"ד (1833) באו אליו ראשי-קהל ראדאמסק להציע לו את כסא הרבנות. למרות שהיה דחוק בפרנסתו- סירב. ורק בפקודת הסב"ק מראדושיץ (שהבטיח לו זרע של קיימא) הסכים, ובתנאי שלא יכבדו אותו ביום הכתרתו, כי הצנע לכת הוא המובחר. וכתב אז לעצמו תקנות אחדים ומסיים בזה הלשון: 'ולי אני עבדך תן לי לב לשפוט עמך הזה'. ועל המלה לב מופיעים נקודות. **לאחר פטירתו נדהמו לרוח הקודש, שראה בטהור עיניים ש-ל"ב שנים יכהן כרב.**

גאון בנגלה ובנסתר. מתמיד עצום. ענוותן מופלא. רבים הסתופפו ונושעו מברכותיו. בעל תפילה ומנגן נפלא. שבוע לפני פטירתו הסתלק בעל חידושי הרי"ם שהיה רעו ועמיתו. ולא רצו בני ביתו לגלות לו. אולם ברוח קודשו חזה בדבר ושאל לחתנו סדר הלוויה, ולאחר מכן הוסיף: **'הנך רואה זקני כבר לבן מקובלני מרבתי הגדולים, כי בשעה שישתלק צדיק הדור יקראו גם לי לקבל שבת לפניו בעולם האמת'**. בליל פטירתו באו שני אורחים חשובים: הרה"ק ר' צמח משידלאווצי, והרה"ק ר' ארון מקראקא (בן הרה"ק בעל 'מאור ושמש'), פנה רבינו אל רבי ארון ואמר לו: 'ארון נושא את נושאי'. **ולמחרת הובנה הכוונה שרבי ארון היה מנושאי ארונו של רבינו.** נפטר בערב שבת-קודש כ"ט אדר ה'תרכ"ו (1866). חי כ-66 שנים. ציונו בעיר ראדאמסק.

אביו: הרה"ג ר' דוב צבי הכהן (בידו ספר יוחסין עד אהרן הכהן). **אמו:** מרת פרומט. **אשתו:** מרת גיטל (בת הרב החסיד מוה"ר שמואל מעיר בארזילוב). **בנו:** ר' הירש (מילא את מקום אביו). **חתנו:** ר' ליפמאן ליטמנוויטש. **מרבתי:** ר' פישל מסטריקוב, ר' מאיר (מח"ס 'אור לשמיים' מאפטא), ר' אברהם צבי (אב"ד פיטרקוב, מח"ס 'שו"ת ברית אברהם'), ר' ישעיה וועלטפרייד מפשעדרוז, ר' משה אהרן (אב"ד קוטנא), ר' פישל מסטריקוב, ר' יחזקאל מקוזמיר, ר' שמחה בונם מפרשיסחא, ר' יששכר דב בער (ה'סבא קדישא' מראדושיץ), ר' משה מלעלוב, ר' דוד חריף (ה'בית דוד') והרבי מצאנז. **מספריו:** **יתפארת שלמה- על התורה והמועדים.**

פעמים רבות, כשבאו אל הרה"ק התפארת שלמה להזכיר את עצמם בפתקה ופדיון, היה מקלל אותם בקללות אשר השומע תצילנה אוזניו, אולם מי שנתקלל הייתה לו הצלחה גדולה. פעם אמר למשמשו לפני שבת, שיכין מטה כדי שלא יהא מוקצה בשבת ויביאהו אליו כשיבקשהו, כי אם איני יכול לגרש את החסידים ע"י קללות וחירופים, אגרש אותם ע"י המטה, ובשבת קודש בסעודת שחרית ביקש ממשמשו, שיביא לו המטה והתחיל להכות בו את החסידים, וכולם ברחו לנפשם, והוא רדף אחריהם ורק הלך לאיטו. היה שם איש אחד, שחשב: **'למה לברוח בחוץ?'** והלך והטמין את עצמו מאחורי דלת האכסדרה של בית-המדרש, והצדיק הלך לשם והרגיש, כי יש שם אדם וצעק: **"מי כאן?"** והדלת נפתחה. ואמר הרב: **"החבאת את עצמך הלא מצאתיך. אתן לך את חלקך כדיו"ן ונתן לו כמה מכות.** ואח"כ קרא לכל החסידים שיבואו בחזרה אל השולחן, וזה האיש, שקיבל המכות נשבר לבבו בקרבנו, כי רק הוא קיבל המכות ומסתמא - הוא חוטא גדול ומרוב צערו חלה, והלך אביו להזכירו לפני הצדיק, כי חלה מאוד והוא במצב של פיקוח נפש, כי חושב שכל הרעש היה בשבילו.

צחק הרב ואמר: **"הלא קיימא לו, כיוון שנלקה אחיך הוא"** וציווה שיבוא תיכף לפניו. מובן, ששב לחסיד הזה רוח חיים ובא לפני הצדיק וברכו בברכה והצלחה, ביום מן הימים הגיע מברק, כי זכה בגורל בוורשה בסך ארבעים אלף, וכשבא לבשר לפני ה'תפארת שלמה', אמר לו עוד בטרם סיפר לו: **"תחת מלקות ארבעים יש לך כסף ארבעים"** ויהי לפלא.

פעם בא אליו חסיד ורצה בנוסף לקוויטל להזכיר לפניו חולה, אך לא זכר את שמו ועמד נבוך נוכח לפני רבנו, ושאלו רבנו לפשר מחשבותיו, והסיח צערו לפני הצדיק. אמר לו רבנו: **"אולי תנסה להיזכר בשמו?"**, ומשעברה שעה ארוכה ולא נזכר, אמר לו רבנו: **"שמא שמו כך וכך?"**, נענה החסיד שאכן כך שמו. והמשיך לשאול: **"שמא שם אמו כך וכך?"**, והשיב: **"אכן כך שמה"** וברכנו. בראותו את גודל פליאת חסידיו אמר: **"בספר שמות נרשמים כל שמות בני ישראל, והתבוננתי בספר זה ומצאתי שם את שמו ושם אימו"**.

חסיד אחד בא אל הרה"ק בעל תפארת שלמה מראדאמסק זי"ע וביקש להתברך מפיו בזרע של קיימא, הורוה הרה"ק להישאר אצלו לחג הפסח, בליל הסדר אמר לו ה'תפארת שלמה': **"קרא נא מה שכתוב בהגדה: 'כאן הבן שואל', כאן אפשר לשאול ולבקש בן". וכך הווה, לשנה הבאה נולד לו בן זכר.**

הגאון רבי אברהם שאג זצ"ל - נולד בפריישטאט שבאוסטריה בשנת ה'תקס"א (1801). בגיל שלוש התייתם מאביו, ואמו מסרה אותו לידי רבה של רגינדורף, כדי שיחנכו. היה הכיר מיד בכשרונותיו המיוחדים. מנעוריו יצא שמו בישראל כצדיק וקדוש. בהיותו בן עשר כבר נתפרסם כעילוי, וידע חלק גדול מהש"ס. טרם הגיעו לגיל מצוות העבירו רבה של רגינדורף לישיבתו של החת"ם סופר בפרשבורג. **עד מהרה נהיה לאחד מבחירי תלמידיו**, ולא ארכו הימים, והוסמך לרבנות. רבו הפליג בשבחו כ"גאון וצדיק" ממדרגה ראשונה, והתחשב מאד בדעתו, כל אימת שהיה מביעה לפניו.

בגיל 18 התחתן אולם חמיו נפטר שנישא והוא קיבל את משרתו כאב"ד בעיר פרוסטיץ. לאחר 7 שנים, בטרם מלאו לו 25 שנה עבר לכהן כרב בשטלסדורף שבהונגריה, ופתח שם ישיבה. שמו הלך לפניו ומכל קצווי המדינה נהרו בתלמידים שביקשו לחסות בצילו. **היה עומד ומרצה במשך שש שעות רצופות את שיעורו לפני תלמידיו**. משטלסדורף עבר לכהן כרב בקוברסדורף, אחת משבע הקהילות שבחבל בורגלנד שבהונגריה. שם כיהן ברבנות במשך עשרים וחמש שנה והשפעתו הייתה פרושה על כל הונגריה. לא הייתה בעיה ציבורית במדינה, שלא נטל חלק בפתרונה. גם בעת זקנותו כשגופו נחלש הקפיד לומר את שיעורו בעמידה. **אחרי השיעור היה מגיע לאפיסת כוחות ממש, עד שלא יכול היה לעמוד על רגליו ולא לאכול מאומה מרוב עייפות**.

בשנת ה'תרל"ג (1873), בהיותו בן 72 עלה לא"י. אהבתו לארץ הקודש הייתה בלי שיעור. חלונות חדרו פנו אל מול הר הבית, ולא הסכים להחליף דירה זו בדירה אחרת, חדשה ומרווחת יותר, **כיוון שמחלונות דירתו היה עומד מדי פעם ומביט שעה ארוכה אל הר הבית ומעיניו זולגות דמעות**. נפטר ב-כ"ט אדר ה'תרל"ו (1876). חי כ-75 שנים. ציונו בחלקת הפרושים בבית הקברות בהר הזיתים שבירושלים. ציונה שלא לכתוב על מצבתו שום תואר. גדולי ירושלים ספדו לו. רבה של ירושלים, ר' שמואל סלנט, הורה אז לא לערוך שום מסיבה של שמחה בירושלים עד שעברו שלושים יום לפטירתו.

אביו: ר' יהודה ליב צוובנר (קיבל סמיכה מה'נודע ביהודה' בה כתב בראשה 'אריה שאג- מי לא ירא' וכך הוחלף שם המשפחה לשאג). **אישתו:** מרת לאה (בתו של רבי אהרן הלוי שפיץ, אב"ד בעיר פרוסטיץ שבמורביה בהונגריה). **ילדיו:** מרת מרים, ר' יהודה לייב צוובנר, ר' יששכר בער, ר' הינדל ור' אהרון. **מרבתינו:** ר' יצחק פרנקל (רבה של רגינדורף). ר' חיים סופר (ה'חתם סופר'). **מתלמידיו:** ר' יוסף חיים זוננפלד. **מספריו:** 'שו"ת אהל אברהם' דרשות הרא"ש (ר' אברהם שאג).

פעם אחת ערך ה'חתם סופר', בלוויית בנו, ר' אברהם שמואל בנימין, ביקורת אחרי חצות הלילה, על פני חדרי הבחורים. כשהתקרבו לחדרו של הבחור אברהם שאג, שמעו מרחוק את קול התורה הבוקע ועולה מחדרו. שעה ארוכה עמדו שניהם, הרב ובנו, והקשיבו לקול התורה המרנן. "חתם סופר" פנה אל בנו ואמר: "**התבונן נא בני והקשיבה, איך צריכים ללמוד!**" (מורי האומה)

בשנת ה'תש"ב (1941) הופיעה בבית הרב יחזקאל צוובנר זיע"א בירושלים, ישישה מהעיר קלינורדין, אשר בהונגריה בגיל למעלה משמונים, ואמרה לו שברצונה להשתטח על קבר סבו הרב אברהם שאג זצ"ל גאב"ד קויברסדורף, אשר נלב"ע בעיר הקודש ומנוחתו כבוד בהר-הזיתים. וכאשר שאלו אותה, מה ראתה לטרוח ולבוא מחוץ לארץ להשתטח על קבר זה, היא סיפרה:

אימה הייתה משרתת בבית רבי אברהם. באחד הימים אירע, כי בעת עסקו בעיוניו, הביאו לו פיקדון בסכום גדול להפקיד אצלו. כדרכו לקח את שטרות הכסף, הניחם במעטפה מיוחדת, ורשם את שם המפקיד על המעטפה. **אולם מתוך שהיה נחפז לחזור לתלמודו, שכח להניח את המעטפה במגירתו, והניחה בטעות בתוך הספר שבידו**. כשסיים לימודו, הניח הספר בארון ואת דבר הפיקדון שכח.

ויהי בבוא הזמן, בא המפקיד לבקש פיקדונו, התחיל הרב לחפש במגירה, ולתמהונו הגדול לא מצאו. בליבו נכנס חשד אולי לקחה אותו המשרתת שבבית. אולם הצדיק לא רצה לפגוע בכבודה ואף לא ניסה אף לשאול ולברר אצלה. **הוא החליט לשלם מכיסו הפרטי לבעל הפיקדון את כל הסכום הגדול**. מכיוון שסכום כזה לא היה לו בבית, ביקש מבעל הפיקדון שיואיל לבוא בעוד כמה ימים. בינתיים קיבל הלואה ממכיריו, וביום המיועד שלם הרב את סך הפיקדון עד הפרוטה האחרונה, ולא גילה דבר לאיש, רק לאשתו הרבנית אמר, שתשים עין מהיום והלאה על המשרתת.

עברו מספר חודשים ובפרוס ערב פסח כשניקה ובדק ספריו לכבוד החג, נפלה מעטפת הפיקדון מהספר! הוא נזכר מהמעשה, ובמקום להתמלא בשמחה, כי הושב כספו שאבד לו, בא לידי צער עמוק, על שהרהר בליבו חשד שזוהי על בת ישראל כשרה, על אף שלא אמר לה דבר וחצי דבר על כך. הוא קרא אותה, ובככי רב סיפר לה על כל העניין, פייסה וביקש ממנה מחילה, ולא נתקררה דעתו של אותו צדיק, עד שאמר, כי לאות פיוס הוא מוכן לתת לה מה שתבחר מחפציו שבבית.

ותען המשרתת: "חלילה לי רבינו, אין לי שום תרעומת עליו, ולא נפגעת ממנו, רק בקשה אחת יש לי, היות שכבר חלפו חמש עשרה שנה מאז נשואי, ועדיין לא נפקדת, לכן אבקש, כי יברכני שאפקד בזרע של קיימא". בירך אותה רבינו, כי עד סוף השנה תיפקד וגם תאריך ימים. סיימה הישישה הסיפור: **אני היא בתה של אותה משרתת שנולדתי מברכתו**. אימי ע"ה השתוקקה כל ימיה לעלות לירושלים ולהשתטח על קברו של אותו צדיק. ועתה זיכני ה' ובאתי לארץ הקודש למלאות רצון אימי. (מעובד מתוך הספר לפיד אש, עמ' יב).

הרב יעקב קמינצקי זצ"ל: נולד בקאלושקובה (בלארוס) שבליטא בשבת כ' באדר א' ה'תרנ"א (1891). בילדותו למד בתלמוד התורה המקומי והתבלט שם בכשרונותיו ובתפיסתו המהירה. בגיל אחת עשרה נשלח ללמוד אצל למדני מינסק ושם שקד על תלמודו במשך מספר שנים. בגיל חמש עשרה עבר ללמוד בישיבת 'כנסת ישראל' בסלבודקה. עם סיום מלחמת העולם הראשונה עבר לקרמנצ'וג, שם התחתן ונולדו לו שלושת ילדיו הראשונים. לאחר חתונתו שב ללמוד בסלבודקה.

בשנת ה'תרפ"ו (1926) התמנה לרב בעיירה הליטאית ציטביאן. כיהן בתפקיד זה במשך אחת עשרה שנים. שם נולדו לו שלושה ילדים נוספים. מסוף שנת ה'תרצ"ח (1937) עבר לארה"ב. שם כיהן ברבנות במספר ערים: סיאטל, טורונטו שבקנדה. לאחר מכן כיהן כר"מ בישיבת 'מתיבתא תורה ודעת' שבניו-יורק (במקום ר' שלמה היימן שנפטר). בשנת ה'תשד"מ (1984) עבר הרב אירוע מוחי. **ענותן. איש אמת. מעולם לא זז מדיבורו. גם לעת זקנותו עסק בתורה בהתלהבות. היה ידוע בזכרונו המופלא והיה מצטט פסקאות שלמות בע"פ.** נפטר ב-כ"ט אדר א' ה'תשמ"ו (1986). ציונו בברוקלין שבניו-יורק. חי כ-95 שנים.

אביו: ר' בנימין. **אישות:** מרת איטא עטיל (בת המשגיח בישיבת סלבודקה – ר' דב הירש הלר). **מרבותיו:** ר' נתן צבי פינקל ('הסבא מסלבודקה'), ר' יחיאל מרדכי גורדון, ר' ברוך בער לייבוביץ, ר' איסר זלמן מלצר, ר' זלמן סנדר כהנא שפירא. **בניו:** ר' בנימין (ראש ישיבת 'תורת חיים' וראש ישיבת 'מתיבתא עטרת יוסף'), ר' שמואל (ראש ישיבת פילדלפיה וחבר מועצת גדולה התורה בארה"ב). ר' נתן (מראשי ישיבת איתרי בישראל), ר' אברהם (החברותא של אביו). **בנותיו:** מרת מלכה (נישאה לר' ישראל שורין, רב בברוקלין), מרת רבקה (נישאה לר' הירש דיסקינד, מנהל 'בית יעקב' בבולטימור). **מספריו:** **יעיונים במקרא** - על פרשיות התורה • **אמת ליעקב** - עיונים במקרא • **אמת ליעקב** - על הש"ס.

מנהגו של הגאון ר' יעקב קמינצקי זצ"ל היה שלא לאכול 'שרויה' בפסח. מנהגו היה תמוה בעיני תלמידיו שידעו כי הרב מוצאו ממשפחה ליטאית שאינם מקפידים על מנהג זה. לשאלתם ענה ר' יעקב כי בנערותו למד בישיבת סלבודקה, ומפאת המרחק הרב מבתים של התלמידים, לא נסעו רובם לכל חג לביתם אלא נשארו בישיבה.

שנה אחת, סיפר, "נשארתי גם אני בחג הפסח בעיירה, והתארחתי אצל משפחה לסעודות החג. בליל הסדר הגישו מרק שהתעוררה אצלי קושיא על כשרותו המהודרת, ולכן לא רציתי לאכול אותו. אולם לא רציתי לפגוע בבעלי הבית היקרים ולכן נמנעתי מלומר להם את הסיבה שבגינה איני רוצה לאכול מהמרק".

אמרתי שאיני יכול לאכול את המרק ומאחר שאיני אוכל 'שרויה', והיות יש במרק 'קניידאלך' העשויים מקמח מצה, אני נמנע מלאכול את המרק. סיבה זו התיישבה על ליבם של בעלי הבית". סיים ר' יעקב: "אולם על מנת שלא יצא מפי דבר שקר, קיבלתי על עצמי לקיים את מוצא שפתי, ומאז איני אוכל 'שרויה' בפסח".

כל ימיו לא נהג הרב להניח תפילין של רבנו תם, אלא רק תפילין על פי מנהגו של רש"י. לעת זקנותו ביקש מבנו כי ייקח את התפילין דרבנו תם שהיו בביתו לסופר סת"ם שיבדקם, היות והוא רוצה להתחיל להניחם בקביעות. כתשובה למבטו המופתע של הבן סיפר כי לפני שנים רבות ניגש אליו יהודי ושאלו מדוע אינו מניח תפילין דרבנו תם. בתשובה ענה לו כי **מנהגם של הרבנים הליטאיים שלא להניח תפילין אלו.**

אותו יהודי המשיך להקשות ושאל: "והרי ה'חפץ חיים', שהינו ליטאי, כן מניח מידי יום תפילין דרבנו תם?" המשיך ר' יעקב ואמר: "רציתי לדחות את היהודי ולא רציתי להמשיך עימו את הדיון על עניין התפילין ולכן ענית לו כי גם אני כשאיהו בן תשעים, גילו של מרן ה'חפץ חיים' אז, אתחיל להניח תפילין של רבינו תם.

אומנם אז לא העליתי בדעתי כי בורא עולם יזכה אותי להאריך ימים כל כך. אולם הבורא ישתבח ויתעלה האריך את ימי ושנותי ומתקרב אני לקראת יום הולדתי התשעים! ולכן מחויב אני להתחיל להניח תפילין אלו, כפי שאמרתי לאותו יהודי לפני כחמישים שנה!". (שני הסיפורים מעובדים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

היותו בנופש באחת מעיירות הקייט, ניגש אליו תלמיד חכם ומחברתו בידו וביקש הסכמה לספר חדש. התלבט ראש הישיבה האם מותר לו לכתוב הסכמה על הנייר הרשמי של הישיבה, שהרי עכשיו הוא אינו נמצא בכתובת של הישיבה, אלא אי-שם בעיירת קייט, והמעיינים בספר עלולים לחשוב שההסכמה ניתנה בישיבה. כה היה ישר.

הבתו לתורה לא ידעה גבולות. אברך ממקורביו של רבינו נלווה אליו בעת מחלתו בביקורו אצל רופא. הרופא בדק את הרב והזהיר שזקוק הוא למנוחה מוחלטת, לרבות הפסקה טוטאלית מכל לימודיו. והנה באותו היום, בשעות אחר הצהריים, גילה אותו אברך שרבי יעקב נח על כסא בגינתו, כשספר לימוד בידו. הלה השתומם, וביראת כבוד הזכיר לרבי יעקב את אזהרת הרופא- שבמצב בריאותו הרופף, הלימוד אסור עליו. אולם רבי יעקב השיבו מיניה וביה: "וכי אם הרופא יפקוד עלי לא לנשום, האם יכול אני לצייט לו?".

Handwritten signature of Rabbi Yakov Kaminsky.

הגאון הצדיק האדמו"ר הרב מרדכי הגר זצ"ל מויז'ניץ המכונה 'רבי מוטלה'- נולד ב-י"ח תמוז ה'תרפ"ב (1922) בגרויסוורדיין שברומניה. בילדותו היה קשור לסבו, האדמו"ר רבי ישראל (ה'אהבת ישראל'), שהתגורר בסמוך. למד אצל רבי יהודה סגל רוזנר ותקופה קצרה בישיבה של האדמו"ר רבי יואל טייטלבוים בסאטמר שברומניה. כן למד בישיבת 'קרן לדוד' בעיר, בראשות הרב יוסף גרינוולד מפאפא. רוב שנות בחרותו עברו עליו בלימוד לצד אביו. בהיותו כבן 18 פרצה השואה. הוא ניצל ממנה עם אביו וכל משפחתו והם עברו לבוקרשט שהפכה מרכז לפליטים. לאחר המלחמה חזר לגרויסוורדיין ולימד תורה לבחורים פליטי מלחמה. בשנת ה'תש"ה (1945) נישא אולם אישתו נפטרה לאחר שנה מדלקת ריאות ולאחר מכן נישא את אחותה ונולדו להם 14 ילדים.

בשנת ה'תש"ח (1947) הגיע עם חמיו לארה"ב מאחר ולא הצליח להשיג אשרת כניסה לארץ ישראל והחל לשמש כרבם של חסידי ויז'ניץ בארצות הברית, תחילה בבורו פארק ולאחר מכן בויליאמסבורג, שם ייסד בית מדרש. ובתמוז ה'תשכ"ד עבר למונסי והקים בה קהילה. בהמשך העביר את ישיבתו לעיירה קייאמישא לייק (גיברס) שבהרי קטסקיל, וסביבה התפתחה קהילה נוספת של חסידיו. לאחר פטירת אביו, בשנת ה'תשל"ב (1972), הוכתרו לאדמו"רות שני בניו: רבי משה יהושע הגר כאדמו"ר מויז'ניץ בישראל, ורבי מרדכי בארצות הברית. תפקיד אותו מילא במשך 46 שנים. ענוותן מופלא. דאג לכולם כבניו. השתתף בצרת הזולת כאילו מדובר בצרתו הפרטית. נפטר ב-כ"ט אדר ה'תשע"ח (2018). חי כ-96 שנים. ציונו במונסי.

אביו: האדמו"ר ר' חיים מאיר. **אימו:** מרת מרגליא. **נשותיו:** מרת פיגא מלכה (זיווג ראשון) - רבי יעקב יוסף מסקווירה. נישא בשנת ה'תש"ה (1945), מרת סימא מירל (זיווג שני - אחות אישתו). **מרבתי הגאונים:** אביו, האדמו"ר ר' חיים מאיר (ה'אמרי חיים'), סבו, האדמו"ר ר' ישראל (ה'אהבת ישראל'), ר' יהודה סגל רוזנר (ה'אמרי יהודה'), האדמו"ר ר' יואל טייטלבוים מסאטמר, ר' יוסף גרינוולד מפאפא. **ילדיו:** מרת ציפורה (נישאה לר' אברהם דב טברסקי, רב קהילת רחמסטריווקה במונסי), ר' פנחס שלום (היה רב 'קהל תורת חיים ויז'ניץ' בבורו פארק, ונפטר בחיי אביו), האדמו"ר ר' ישראל (ממלא המקום המרכזי של אביו בחצר במונסי), מרת מלכה חנה רחל (נישאה לר' ישראל אליעזר פיש, האדמו"ר מביקסאד וויליאמסבורג), האדמו"ר ר' מנחם מנדל מקייאמישא לייק שבהרי קטסקיל, האדמו"ר ר' יצחק יוחנן מויליאמסבורג, מרת הינדא (נישאה לר' יהוסף בנציון רוטנברג, האדמו"ר מקוסון בבורו פארק), האדמו"ר ר' אליעזר זאב בירושלים, האדמו"ר ר' דוד מלונדון, האדמו"ר ר' אהרון ממונטריאול. מרת חווה רייזל (נישאה לר' אהרון מנחם מנדל טברסקי), האדמו"ר ר' ברוך שמשון בבית שמש ובבני ברק, מרת גולדה (נישאה לר' יצחק יחיאל מיכל מוסקוביץ, רב קהילת שאץ במונסי), מרת ברכה (נישאה לר' נחמן יוסף טברסקי).

פעם אחת הוצרך מרן רבינו לנסוע לברזיל כדי להתרים את נדיבי עם לטובת מוסדותיו הקדושים. כשהחליטו כבר על שבת מסוימת בה יסע הרבי, נודע לגבאים שבשבת זו ייעדרו כמה נגידים גדולים מהעיר, ולכן שאלו את הרבי אם הוא מסכים לדחות את נסיעתו לשבוע הבא, שכן רק אז יחזרו הנגידים לעיר, והרבי הסכים. לאחר זמן, התקשר הרבי למקורבו, ואמר לו שנודע לו שבשבת המיועדת לנסיעה, מתקיימת שמחת האויפוף לאחד ממתפללי בית המדרש, ולכן אינו יכול לנסוע משם, ולכן הוא חוזר לתוכנית הישנה, ויסע לברזיל בשבת קודם, אך הגבאי אמר לרבי, שאי אפשר לעשות כזה דבר, שכן יהיה זה הפסד גדול, והוסיף לומר שהרבי עלול להפסיד בכך שלש מאות אלף דולר! ולכן כדאי לנסוע בשבת שאחר זה, אך הרבי סירב בנחרצות ואמר לו: "איך אני יכול לנסוע, והלא יהודי שמתפלל בבית מדרשינו עושה שמחה, הרי זה שמחה שלי, ואיך אוכל לנסוע אז ולא להשתתף בשמחה", ולא עזר כל הטענות על הפסד הממון הרב.

ואכן הרבי הפסיד את הסכום הזה. אך הסיפור עדיין לא נגמר - שמונה עשרה שנים אחר מקרה זה, אמר אחד במקרה לבעל השמחה הזה, שבגללו הפסיד הרבי שלש מאות אלף דולר - והלה לא הבין מה הוא רוצה ממנו, ותמה עד מאוד: "ממתי הפסיד הרבי בגללי כסף?", והלה סיפר לו את כל הסיפור, והיהודי השתומם והתפעל מאוד, שכן הרבי לא אמר לו אפילו מילה אחת מה שעשה עבורו, שנשאר להשתתף בשמחתו אף שזה גרם לו הפסד כה גדול, ואפילו לא ציפה לקבל ממנו ברכת "יישר כח" על כך...

○ יפר כ"ק מרן האדמו"ר מויז'ניץ-ירושלים שליט"א, שפעם אחת ישן נכדו, שהיה בחור, בבית רבינו זיע"א, והרבי ביקש ממנו שלפנות בוקר יעיר אותו כדי ללכת למקווה קודם שהוא לומד. בבוקר התעורר נכדו הבחור בשעה שמונה וחצי, והוא נבהל מאוד. "מי יודע, אולי הרבי עדיין ישן בגללו, והרי הוא רצה לקום בבוקר?", ולכן הזדרז מיד ונכנס לחדרו של זקינו הרבי, אך מיד בהיכנסו ראה שהרבי יושב ולומד בהתמדה. כשראהו הרבי, והבחין שהוא מלא פחד על כך שהוא לא התעורר בשעה שהוא ביקש ממנו, הרגיעו ואמר לו, שהוא כבר התעורר מעצמו לפנות בוקר, אך כשרצה ללכת למקווה, היה צריך לעבור דרך החדר שהוא ישן שם, וכן ישנו שם עוד נכדים, וחשש הרבי שאם יעבור, יהיה שם איזה רעש, ואז היו הם מתעוררים מחמת כן, "ולכן", אמר הצדיק, "לא רציתי שתתעורר בגללי, והחלטתי שבינתיים אתחיל ללמוד בלי מקווה..."

הסיפורים מעובדים מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד

חכם שלמה בן פתחיה הלוי זצ"ל: נולד בשנת ה'תר"מ (1880) בעיר שירז שבפרס. היה מן העולים הראשונים אשר עלו לארץ וזאת כדי לקיים את מצוות יישוב הארץ. התגורר בשכונת הבוכרים בירושלים. בעל אישיות מרכזית. ענוותן. מגדולי הסופרים של הזמן ההוא. כתב ספרי תורה, תפילין ומזוזות וקמעים וכו' והכול בקדושה ובטהרה. מקום כתיבתו היה בבית-הכנסת שאולוף. רבים היו הילדים אשר היו מביטים מבעד לחלון לראות את החכם כותב סת"ם בקדושה ובטהרה. בין הילדים היה אף מרן, הרה"ג עובדיה יוסף שליט"א. ספרי התורה שכתב עד היום נמצאים מספריו בביה"כ מוסיוף, חאג'י אדוניה. גם בנו המנוח ר' אליהו הי"ד היה קורא בתורה.

שימש למעלה משלושים שנה כחזן וכבעל קורא בבית-הכנסת חג'י אדוניהו הכהן. העמיד תלמידים רבים אשר שמם הולך לפניהם. **נודע כבעל מידות נעלות הן בדרך חייו בעבודת ה', והן כבן אדם למקום וזאת למשך כל ימיו, מילדותו ועד יומו האחרון.** נפטר בר"ח ניסן ה'תש"ב (1942) לאחר שחלה מספר חודשים. חי כ-62 שנים. הוספד ע"י גדולי הדור, ביניהם הרה"ג מאיר חי עוזיאל זצ"ל.

מילדינו: אברהם. יוסף. אליהו. פנחס. יעקב הלוי יבל"ט. כולם שימשו בקודש. מנכדיו תלמידי חכמים גדולים בישיבות ומורי הוראות. נכדיו הקימו על שמו באלול תמ"א מוסד "בית דוד ושלמה" בשיתוף הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל והרה"ג בן ציון אבא שאול במספר אזורים בארץ. **מוסד זה הווה גרעין לכל רשתות החינוך התורניות וכיום פזורים מעל 100 ת"ת.**

אחת מתכונותיו הייתה מידת הענווה והכבוד שרחש כלפי כל אדם. דרכו הייתה תמיד לכבד את הזולת עד כדי השפלת וביטול ערכו העצמי. כך הייתה דרכו בשיחה ובהתנהגות עם בני אדם, ללא הבדל גיל, ילד או זקן, עם-הארץ או רב. עם כל אדם שוחח מתוך ענווה ויחס של כבוד ודרך ארץ, ואפילו דרך דיבורו עם בני-אדם היה מתוך הרכנת ראש וענווה. לאחר שהלך לעולמו, נשאר תלוי על הקיר המקל ששימש אותו, וכן הגלימה והמצנפת שקיבל בעת קבלת תואר רב, **ואשר מעולם לא לבשם בטענה כי אינו מספיק ראוי לשאת אותם.** למרות הפצרות רבות מצד רבים מתושבי השכונה סירב ללובשם מתוך ענווה. וכן העיד על ענוותנותו זקן חכמי ארם צובא (חאלב) ר' אברהם רפול והוסיף כי ר"ת שלמה פתחיה לוי הנו שפל. **גם את ייסוריו ומכאוביו הרבים קיבל באהבה ובשתיקה, וכן את ייסורי העוני והרעב ששרר באותם ימים ומעולם לא התלונן על כך.**

ידוע המעשה כי בתקופת התורכים נהגו שלטונות הצבא לקחת כל גבר מגיל 18 ועד גיל 50 לשרת בצבא. וכדי לעצור את המשתמטים מהצבא, נהגו התורכים להעמיד מספר חיילים כדי לתפוס את המשתמטים. והנה, באחד מן הימים, יצא הצדיק לשוק כדי לערוך את קניותיו עבור המשפחה, ובהגיעו לפני אחת החנויות, **פגע בו שוטר צבאי, שלמעשה יהודי היה ומתגורר עד היום באחת משכונות ירושלים המפורסמות.** אחז בבגדיו, ודרש ממנו לבוא עמו למשטרה הצבאית, כדי למסור

אותו לשלטונות הצבא. **הצדיק התחנן בפניו שיעזבהו לנפשו, וכל הפצרותיו לא הועילו, עד אשר אותו שוטר צבאי הכהו ולקחו למשטרה, והצדיק לא הגיב מאומה. אותה היד שהכתה את הצדיק נשתתקה באותו רגע פשוטו כמשמעו.** השוטר הרפה ממנו והלך בבהילות לבית. בהגיעו, ראתה אמו של השוטר את מצב היד וצעקה מאוד דרגה, ואז סיפר לה את אשר עשה לחכם שלמה. האם נזדעזעה בשומעה כי הכה את החכם, ומיד החלה בריצה לכיוון ביתו של הרב. שם נפלה לרגליו והתחננה ובקשה שישלח לבנה על מעשה האייוולת. **נכמרו רחמיו של ר' שלמה ושלח לקרוא לשוטר ולאחר תפילה קצרה וברכה הטב מצבו, ולאחר מספר ימים החלים לגמרי.**

על ישועות רבות מספרים תושבי שכונת הבוכרים, אשר בהם חכם שלמה ריפא חולים רבים ע"י תפילה או ע"י שתיית מים מתוך צלוחיתו, וקמעות שנכתבו על ידיו. כולם נרפאו, מי בגופו ומי בנפשו, וחזרו לחיים רגילים ובריאים ואף גם לאחר פטירתו נתרפאו חולים מצלוחיתו אשר הותיר. **גם בשלום-בית עסק, רבים הבתים שבזכותו התקיימו וקיימים עד עצם היום הזה,** הייתה בו מתכונתו של אהרון הכהן "אוהב שלום ורודף שלום" ומשכין שלום בין איש לאשתו. קריאתו בתורה הייתה נעימה עד מאוד. מסופר כי פעם עלה אדם לברך בספר התורה שכתב ר' שלמה, והקורא הרגיש בטעות. הרב שהיה נוכח הוכיח כי אין שם טעות. אך משהמשיכו שוב הבחינו בטעות. אולם הרב אמר שכנראה שהעולה אינו ראוי. וכאשר אדם אחר עלה- נעלמו הטעויות.

בימי מלחמת העולם השנייה בשנת 1941, כאשר מצב העולם היה גרוע מאוד, וכידוע הגרמנים כבשו ארצות רבות והרסו קהילות יהודיות שלמות ע"י שליחתם לתאי הגזים, בו בזמן התקדמו צבאות הגרמנים לתוך רוסיה מצד צפון ובלוב מצד דרום במטרה להגיע לארץ. כאן בארץ נערכו תפילות וצומות בכל הקהילות עם תהלוכות ספרי תורה כדי לבטל את הגזרה. היה זה מספר ימים לפני פטירת הצדיק, **הרב עוד הספיק לדבר על המצב הקשה בו שרוי העולם והיהודים בפרט, והדגיש כי מצב זה ילך ויחמיר.**

עוד סיפר כי ישב יחד עם עוד שלושה רבנים מקובלים ועשו ייחודים והזכרת שמות הקודש כדי להפוך את המצב הקשה, שהיהודים נתונים בו וכתבו שמות ואותיות בצורה הפוכה כדי להפוך את סוריה ל-רוסיה. **ובאמת תוך מספר שבועות נפתחה חזית שנייה ברוסיה נגד הגרמנים ואז נלקחו צבאות הגרמנים מארצות הים התיכון, כדי לעזור לצבאות גרמניה שהתחילו לנחול תבוסה לצבאותיהם, עד אשר נפלה גרמניה שלא תקום לעולם.**

לאחר מלחמת ששת הימים כשפקדו אנשים את בית-הקברות שבהר הזיתים אשר בו טמון הצדיק. באו אנשי המשפחה לחפש את קברו של חכם שלמה. **כשהגיעו, מצאו לתדהמתם את הקבר שלם אך השיש העליון שבור.** ניגש אליהם ערבי ושאל: "מי קבור פה?". שאלוהו לפשר העניין מדוע הוא מתעניין בכבוד הנפטר, והוא החל לספר: **"בחר ערבי שבר את המצבה, ועד היום הוא משותק בידו".** השיח הערבי בעצמו בא לבקש על הציון על בנו- אך זה לא עזר והוא נשאר משותק. **"כן יאבדו כל אויביך ה'".**

האדמו"ר הרב אלימלך שפירא מגרודז'יסק זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ד (1824). נקרא ע"ש ר' אלימלך מליז'נסק. מייסד שושלת גרודז'יסק. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תר"ט (1849) התפצלה חסידות מוגלינצא בין חמשת בניו שכינה כאדמו"רים בעיירות שונות. החל לכהן כאדמו"ר לאחר ההתערבות של הרבי מרוז'ין (בתחילה לא רצה לקבל את האדמו"רות) בגרודז'יסק שהפכה למרכז חסידי חשוב. בסוף ימיו נחשב כ"זקן האדמו"רים" בפולין ואלפים הסתופפו בצלו. **רבים פנו אליו וזכו לראות ישועות. בעל רוח-הקודש. בעל מופתים. ענוותן. גאון.** נפטר ב-א' ניסן ה'תרנ"ב (1892). חי כ-68 שנים. ציונו בבית העלמין בגרודז'יסק.

אביו: ר' חיים מאיר יחיאל שפירא (נכד ר' ישראל מקוז'ניץ, כיהן כאדמו"ר וכונה "השרף ממגלינצא" בגלל קדושתו והנהגותיו). **אמו:** מרת גיטל (בתו של ר' אלעזר מליז'נסק, בנו של ר' אלימלך מליז'נסק). **מרבתי:** אביו, ר' חיים מאיר יחיאל, ר' יששכר דב מרדושיץ, ר' נתן דוד משידלובצה, ר' ישראל מרוז'ין (נהג לנסוע אליו גם לאחר שנתמנה לאדמו"ר).

מתלמידיו: ר' מאיר יחיאל האלשטוק מאוסטרובצא, ר' יששכר בעריש הכהן מוולברוז' (בעל "עבודת יששכר"). **נשותיו:** זיווג ראשון - בתו של רבי ירחמיאל מפשיסחא (ר' יחיאל בן ר' יעקב יצחק - 'היהודי הקדוש'. בניו מנישואים אלו נפטרו בחייו). זיווג שני - מרת חנה ברכה (בתו של ר' חיים שמואל הורוביץ מחנצ'ין, ידועה כלמדנית וצדיקה ואף נהגה לקבל קוויטל מהחסידים).

בניו: ר' קלונימוס קלמיש שפירא הי"ד (בגיל 19 הוכתר לאדמו"ר בפיאסצנה. מח"ס 'חובת התלמידים'), ר' ישעיהו שפירא. **בתו:** מרת שרה דבורה (נישאה לרבי יחיאל יעקב הופשטיין מקוז'ניץ בזיווג ראשון ולאחר מכן לר' אשר פרלוב מסטולין). **מספריו:** **יאמרי אלימלך ידברי אלימלך** - דרשות על פרשות השבוע והמועדים.

היהודי אחד הגיע לרבינו, ובכה לפניו, שבגלל פרנסתו הדחוקה, עבר על חוקי המדינה, והבריח י"ש (יין שרוף, ברנדי), ונתפס, ועתה הוא עומד למשפט קשה, ועלול להישפט למאסר ממושך חלילה. רבינו בירכו בישועה, אך היהודי המשיך לבכות בקול גדול, שרבינו יבטיח לו ישועה, שהרי אם יכניסו אותו למאסר, אשתו וילדיו יישארו ללא משען כלל. אמר לו רבינו, "שמע נא לעצתי, סע לוורשה". הקשה היהודי: "ומה אעשה שם?", ענה לו רבינו: "אל דאגה. סע לשם, ובורא עולם יהיה בעזרך". היהודי כמובן ציית לדבריו, ונסע לוורשה והחל להסתובב שם בשוק העירוני הגדול.

לפתע ניגש אליו נער גוי, שהחזיק בידיו חבילה גדולה של דפים, ושאל: "אולי תרצה לרכוש ממני חבילת ניירות אלו?". הביט היהודי בדפים, וראה שחותמת של בית המשפט מתנוססת על דפים אלו. הוא התחיל לקרוא את הכתוב בהם, וראה להפתעתו הרבה, שזהו התיק האישי שלו, ובו כל חומר החקירה והעדויות. הוא שאל את הנער: "אמור נא לי, מהיכן דפים אלו?", ענה הלה, שמצא אותם על אם הדרך.

אמר לו היהודי: "הניירות לא שווים מאומה, כי הם מלאים בכתב, ואי אפשר לכתוב בהם כלום, אך כדי שתרוויח משהו, אני אקנה ממך במחיר פעוט", הנער הסכים. לאחר שהדפים היו בידי היהודי, הוא שרף אותם. כשהגיע יום המשפט, התייצב היהודי בבית-המשפט, והקטגור אמר לשופט שכאשר העבירו את תיקי בית המשפט, לערכאה העליונה בוורשה, נעלם התיק של נאשם זה, ולא הצליחו למוצא אותו עד עכשיו, ולכן הוא מבקש, שידחו את המשפט, עד שיעשו חיפוש נוסף, וימצאו את התיק. השופט הסכים, ודחה את המשפט, שאף פעם לא נערך, מכיוון שהם לא הצליחו למצוא את התיק.

פעם היה רבינו בקוז'ניץ, אצל הרה"ק ר' אלעזר מקוז'ניץ זיע"א, והיה צריך לנסוע משם אל העיר ראדום, אך כשרצה לצאת מהבית אל המרכבה הרתומה שהוכנה לנסיעה, התקדרו השמים בעננים, והחל לרדת גשם שוטף, ואמר העגלון, שאינו יכול לנסוע בגשם שכזה. אמר רבינו לאחד מהחסידים שעמדו בחדר, "צא החוצה, ואמור: הרבי מגרודז'יסק ציווה, שייפסק הגשם מיד, כי הוא צריך לנסוע לראדום".

הציבור חייך, וחשבו שרבינו אומר זאת בדרך הלצה. כעבור כמה דקות, שאל רבינו, אם הגשם נפסק, ואמרו לו, שזהו גשם חזק ושוטף, שכנראה ייארך זמן רב. שאל רבינו את אותו חסיד: "עשית, מה שבקשתי ממך?", שתק החסיד. אמר לו רבינו: "צא מיד, ואמור את אשר ביקשתי ממך לומר". החסיד יצא, ואמר את הדברים הנ"ל. והגשם פסק מיד. כשהגיע רבינו לראדום, ונכנס לבית האכסניה שהוכנה לו, החל שוב לרדת בחוזקה גשם זלעפות.

פעם באה אישה לפני רבינו, והגישה לפניו פתקא עם פדיון, ובפתקא כתבה, שיש לה שתי בנות נשואות, שעדיין לא נפקדו, הגדולה כבר עברו קרוב לעשר שנים מנישואיה, והצעירה כבר עברה שנה מנישואיה. רבינו בירך אותן, והוסיף ואמר לה כך: "תקחו מין עשב פלוני, ובשלו זאת במים זמן ממושך, ותתנו זאת לבתכם הצעירה לשתות, ויהיו מי עשב אלו סגולה, שתיפקד במהרה".

אמרה האישה: "מדוע לבתי הצעירה, הלא אני בעיקר באתי בגלל בתי הגדולה, ודרך אגב הזכרתי אף את הצעירה, שבסך הכל עברה שנה מנישואיה". אמר לה רבינו "השי"ת יעזור גם לגדולה, אך את הסגולה תתני לבת הצעירה, ואל תשנו מדבריי מאומה". האישה חזרה לביתה, וסיפרה לבני הבית את הדברים בתימהון רב, אך מכיוון שפחדו לשנות מדברי רבינו, נתנו את הסגולה לבת הצעירה. ואכן כעבור עשרה חודשים ילדה הבת הצעירה בן במזל טוב.

לא חלפו שבועות ספורים מלידת הבן, ובעלה של הבת הצעירה - אבי הבן, נתבקש לבית-עולמו בפתאומיות. ואז נוכחו לראות את עיניו הצופיות של רבינו, כיוון שלבעל לא היו אחים גדולים אלא אח קטן בן שנה, ואילו לא היה לבת הצעירה בן, הייתה צריכה להמתין עוד י"ב שנה עד שיעשה הילד בר-מצווה, ויתן לה חליצה. כעבור זמן, למרות גילה המבוגר נפקדה אף הבת הגדולה.

הרב משה יוסף הופמן זצ"ל הידוע כדיין מפאפא- נולד בסרדאהלי בשנת ה'תר"ג (1843). עוד בהיותו נער הצטיין ביראתו הנעלה ובהתמדתו. בהיותו כבן 18 קיבל הסמכה בהוראה מפי רבו, הגאון ר' יהודה אסאד שאמר על רבינו: "כחו גדול כ"כ בהוראה ויראה שראוי לסמוך עליו אפילו בענייני עיגוני אשה". בהיותו כבן 20 התחתן וכיהן כר"י בסרדאהלי. הרב פתח חנות מסחר אותו ניהלה אשתו. ישב בהתמדה ושקידה רבה על התורה והעבודה והרביץ תורה ברבים. העמיד תלמידים ורבים ושמעו הלך וגדל בכל המדינה. הגאון המפורסם ר' עזרא צורף (ראב"ד בסרדאהלי) אמר עליו בהיותו עוד ילד שהוא קדוש מרחם ויאיר עיני ישראל בתורה וקדושה.

בשנת ה'תרמ"ב (1881) קהילת פאפא ביקשו להיות להם דיין ומורה הוראה. רבינו נעתר להם וגם שם הרביץ תורה ברבים והעמיד תלמידים רבים. בשנת ה'תרס"ו (1905) עלה לא"י והתגורר בבתי אונגרין שבירושלים. בבית המדרש היה ניתן למצוא אותו יושב מעוטר בטלית ותפילין כל היום ומרביץ תורה בנגלה ובנסתר לפרושים. התפרסם כתלמיד חכם וגאון. חידושי תורה רבים היו לו וכתבי היד היו ספונים בעליית גג ביה"כ עד שנעלמו משם.

שקידתו וצדקותו היו מופלאים. גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן. מעולם לא נהנה מתענוגי העולם הזה ואפילו בדבר המוכרח. מעת היותו לאיש לא ישן יותר מג' שעות. בעל חסד מופלא והכל עשה בהצנע לכת. אם נער עני הגיע למצוות- היה מתאמץ להקדים לתת לו במתנה תפילין. על בחורים עניים שלמדו בישיבות השגיח ביותר ועזרם בסיוע שיש בו ממש. ביתו היה פתוח לרווחה ועזר לדלים בכל עת. לא פעם קרה שהטריף לעני אווזה והבין שאין לו מה לאכול בשבת ונתן לו את המוכן לביתו. זכה לגילוי אליהו הנביא. בעל מופת. מלומד בניסים. נפטר ב-א' ניסן ה'תרפ"ח (1928). חי כ-85 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' מיכאל (תלמיד החת"ם סופר, שכיהן כראש ישיבה בסרדאהלי). **אמו:** מרת הינדל. **מרבנותיו:** אביו. ר' יהודה אסאד, ר' נטע וואלף ליבר (ראב"ד פרשבורג), ר' אברהם שמואל בנימין סופר (בעל ה'כתב סופר'). **מתלמידיו:** ר' יהושע בוקסבוים (רבה של גלאנטה), ר' שבת שפטל וייס (משימאני), ר' יוסף חיים זוננפלד. **אשתו:** בת ר' משה ווייס. **מספריו:** **ימי באר מים חיים-** על מספר מסכתות (עם פתיחה גדולה הכוללת כל ענייני הברכות) ועל התורה. **ילדיו:** אין.

פ עם אחת שאל אחד מתלמידי הגה"ק רבי יהושע בוקסבוים זצ"ל אבדק"ק גאלאנטא: "האם היה לרבו הגה"ק רבי משה יוסף הופמן הדיין מפאפא זי"ע רוח הקודש?", והשיב לו בזה הלשון: "מרוח הקודש, שהיה לו אין לי ידיעה, אבל שהיה לו גילוי אליהו הנביא מזה אני יודע, ובדידי הוי עובדא. כשלמדתי בבית הגה"ק ר' משה יוסף זצ"ל, ופעם נסע מורי ורבי לאיזה מקום, ונשארתי אני לבדי בביתו, ונטלתי מהספרים שלו סידור האריז"ל, והתפללתי בו את אחת התפילות והחזרתי את הסידור למקומו, כדי שלא יבחין בכך. כשחזר מורי לביתו, אמר לי **שאליהו הנביא נתגלה לו ואמר, שהתפללת מהסידור של האריז"ל הק' ובשמים היה להם הנאה מתפלתך, אבל אמר לי אליהו הנביא, שעוד צעיר אתה מלהתפלל בזה הסידור.**

אחר כשכבר קבע רבינו את דירתו בירושלים עיה"ק, בא אחד מעיר פאפא לבקרו ושמו ר' משה ברגר, ואמר לו רבינו זצ"ל, כשתחזור לעירך, תאמר שם לבנו של הרבני הנגיד הגאון המפורסם ר' עקיבא שרייבר זצ"ל, (שהיה בנו בכורו של הגה"ק רבי שמעון סופר זי"ע אבד"ק קראקא, והיה הילד האחרון שנימול ע"י החת"ם סופר זי"ע) **כי המזוזה בביתו פסולה, ואל תאמין, שאני רואה מירושלים לפאפא, רק שחלמתי, שהייתי מטייל עם אליהו הנביא, ופלפלנו על איזה הלכה ברמב"ם, ואמרתי מי הוא זה בעיר פאפא, שיש לו ספרי הרמב"ם בביתו, רק בביתו של ר' עקיבא שרייבר, על זה אמר לי אליהו הנביא: ששמה אינו הולך, כי המזוזה שלו פסולה".** כשחזר ר' משה ברגר לפאפא ומסר שם הדברים, **בדקו את המזוזה, ואכן מצאו, שהייתה פסולה.**

יפר הגה"צ ר' יצחק שלמה אונגר זצ"ל: בעיר פאפא התגורר אדם בשם ר' יצחק שלמה ברגר (רבינו התגורר בביתו ושמו הוזכר לטובה כאחד מידידי רבינו ומהעומדים לימינו, בהקדמתו לספרו "מי באר מים חיים" על מסכת ברכות). איש זה היה עשיר מופלג, רכושו השתרע על פני הרבה חוות, ולרשותו עמדו ארבעים פועלים שאינם בני ברית. בנו של ר' יצחק שלמה ששמו **מרדכי, חלה במחלת השחפת רח"ל בהיותו בחור בן שש עשרה, ואביו היה מפציר ברבינו מדי יום ביומו שיברך את בנו לרפואה שלמה.**

באחד הימים פנה רבינו לאותו עשיר, שיואיל להעמיד לרשותו עגלה עם עגלון, באשר רצונו לצאת לטייל באחד היערות שבקרבת מקום, עם הבן החולה, ואף שלרגל מחלתו הקשה הוא בוודאי לא חש בטוב, מכל מקום, הוסיף רבינו, אני מעוניין בעגלון גברתן. משהגיעו ליער סמוך, ירד רבינו ואתו הבחור החולה מן העגלה ויצאו לטייל במשך כמחצית השעה.

כשחזרו, פנה רבינו לבן לווייתו "האם לא היה מן הראוי שהנכרי הבריון הלז יקח ממך את מחלתך? אמור נא אתי ביחד את המלים הבאות- זה חליפתי, זה תמורתך, זה כפרתי וכו'", וכך חזרו על הדבר שלוש פעמים וחזרו על עקבותיהם. **כעבור שישה שבועות שבק העגלון הנזכר חיים והחולה הבריא והאריך ימים.** לאחר מלחמת העולם השנייה עבר ר' מרדכי ברגר לאנטוורפן שבבלגיה, שם שינה את שם משפחתו לפינק, ולפני שנים אחדות נפטר בהיותו בגיל מאה, וכל ימיו היה אדם בריא וחסון.

רבי שלום דובער שניאורסון זצ"ל ידוע כאדמו"ר הרש"ב: נולד ב-כ' מר-חשוון ה'תר"כ (1860) בליובאוויטש שבבלארוס. האדמו"ר החמישי לחב"ד. מגדולי מנהיגי היהדות החרדית בתקופתו. אביו נהג ללמוד עמו, מבלי שירגישו בדבר על מנת שלא לגרום קנאת אחים. בילדותו שהה רוב היום בבית סבו (הצמח צדק). נקרא שלום על שם ר' שלום שכנא אבי סבו הצ"צ, ודובער על שם האדמו"ר השני לבית חב"ד. מינקותו נתחבב על סבו, שאף בחר את שמו ואת כינויו "רש"ב". הצטיין במיוחד בשקידה גדולה וביראת שמים. בבחרותו רצו לגייסו לצבא רוסיה, ואביו שילם כופר כדי לפוטרו מכך. בשנת ה'תרל"ה (1875) התחתן. נודע בחסידותו ובפרישותו, והתעסקותו בתפילה באופן מיוחד. נודע בין החסידים כ"עובד" שפירושו במינוח החסידי אדם המתעסק רבות בעבודת ה' פנימית ובהכנעת יצרו.

פטירת אביו בטרם עת (בן 48), הקשתה עליו במיוחד. במשך כל שנת האבלות הסתגר בחדרו, ואף חלה. על אף היותו הבן השני, הוכר על ידי החסידים כנשיא חב"ד הבא, אך לא קיבל על עצמו מיד את נשיאות חסידות חב"ד, בין היתר מפני כבוד אחיו המבוגר - רבי שניאור זלמן אהרן (הרז"א). רק 11 שנה לאחר פטירת אביו, בראש השנה ה'תרנ"ג (1893) קיבל על עצמו באופן מוחלט את הנשיאות, בהמשך לעקירת אחיו מליובאוויטש לעיר ויטבסק. בשנת ה'תרע"ו (1916) בשל מלחמת העולם הראשונה והתקרבות הגרמנים, עזב את ליובאוויטש ועבר לרוסטוב על דון. שקל עליה לארץ ישראל ואף הכין את כל הדרוש לכך, כולל ויזה (משם תמונתו היחידה, מלבד זאת סירב להצטלם), אך ברגע האחרון שינה דעתו. כאשר גורשו יהודי מוסקבה בשנת ה'תרנ"ב (1892), פעל לסייע להם כלכלית להתבסס במקומות חדשים. בשנת ה'תרס"ב (1902) יזם בניית בית חרושת לאריגה וטוויה, כאלפיים יהודים מצאו את פרנסתם ממפעל זה. נפטר ב-ב' ניסן ה'תר"פ (1920). חי כ-60 שנים. ציונו ברוסטוב שברוסיה.

אביו: אדמו"ר שמואל (מהר"ש). **אמו:** הרבנית רבקה. **אשתו:** הרבנית שטערנא שרה. **בנו:** היחיד, אדמו"ר יוסף יצחק שניאורסון (הרי"צ). **סבו:** אדמו"ר מנחם מנדל (הצמח צדק) מצד אביו ור' אהרן משקלאב (מצד אמו). **אחיו:** ר' שניאור זלמן אהרן, אברהם סנדר ומנחם מנדל. **אחיותיו:** דבורה לאה וחייה מושקא. **רבותיו:** אביו, מהר"ש. החסיד ר' שמואל בצלאל שעפטיל (רשב"ץ).

מספריו: יספר המאמרים יאגרות קודש יתורת שלום יבשעה שהקדימו יקונטרס העבודה יקונטרס התפילה יקונטרס ומעיין יקונטרס חנוך לנער יקונטרס עץ החיים.

האישה שעמדה על מפתן ביתו של רבי שלום-דובער, נראתה שבורה ורצוצה. "אני מוכרחה להיכנס אל הרבי", התחננה. הגבאי הבין לליבה, אבל הודיע לה כי הרבי לא יוכל לקבלה עכשיו, וכי באפשרותה לשתוח את עניינה בכתב. לבסוף נתרצתה והעלתה את מצוקתה על הכתב. בעלה, נטש אותה לפני שנים מספר ומאז לא נודעו עקבותיו. המסכנה חיפשה בכל מקום אפשרי, אבל הוא, כאילו בלעתו האדמה. לפני זמן-מה יעץ לה מר, שתפנה אל הרבי. "רבים כבר נושעו על-ידי ברכתו", אמר ושכנע אותה לנסוע לרוסטוב, מקום מושבו של הרבי. כעבור שעה קלה שב הגבאי אל האישה ובפיו תשובת הרב: "תיסע האישה לוורשה". השתוממה האישה למשמע היעד המרוחק, אליו שולח אותה הרבי. כסף להוצאות הנסיעה לא היה בידיה. אבל החסידים זירזו אותה לצייט להוראת הרבי. בעיית הכסף נפתרה לאחר סיבוב של התרמה בין החסידים.

קמה האישה ונסעה ברכבת אל בירת פולין. כשירדה בתחנה, לא ידעה לאן לפנות. לפתע פנה אליה יהודי נשוא-פנים, גבה-קומה, עטור זקן חום-אדמדם. "רואה אני כי את מחפשת דבר-מה", פנה אליה בקול רך, "אולי אוכל לסייע בידך?". האישה סיפרה כי הגיעה לוורשה כדי לאתר את בעלה ונקבה בשמו. להפתעתה ולשמחתה הנהן האיש בראשו, כמי שמכיר הוא את האישה הנושא שם זה. חישי-מהר הפנה אותה לעבר טחנת קמח מסוימת בעיר ואף הדריך אותה כיצד להגיע לשם. "דומני שהאיש שאת מבקשת נמצא שם", הוסיף ואמר.

מלאת תקווה צעדה האישה לפי הדרכת האיש עד אשר הגיעה לטחנת הקמח. ניגשה לדלת הטחנה ונקשה עליה. "האם אתה מכיר את פלוני-אלמוני?", שאלה את בעל-הבית, אשר יצא לקראתה. "כן!", השיב כעבור רגע ומיד שלח לקרוא לאיש שאת שמו ציינה. האשה הייתה המומה מהתגלות רוח-הקודש שלה הייתה עדה בזה הרגע. פתאום התנערה ממחשבותיה והבחינה בבעלה העומד מולה. בדקות הראשונות שפכה על ראשו את כל התסכול והכעס, שנצברו בליבה מאז עזיבתו הפתאומית. לאחר שנרגעה קמעה, סיפר לה בעלה בקול מתייסר ומתנצל על הנסיבות המיוחדות שגזרו עליו בריחה מהירה מהבית, ללא כל הודעה מוקדמת. כשהשתכנעה בכנות דבריו, הזמינה אותו להצטרף אליה ולשוב לביתו. אלא שמאותן סיבות שבעטיין נאלץ לנטוש את ביתו, חשש גם עתה לשוב ולהיכנס אל תוך גבולות רוסיה. בין כך ובין כך, הביע הבעל את תמיהתו על הדרך, שבה איתרה אותו אשתו. זו סיפרה לו על ביקורה אצל הרבי ועל המילים המעטות שהביאוה לוורשה. אחוז התפעלות מראייתו הרחוקה של הצדיק, שינה האיש את דעתו והחליט כי ישוב לביתו ויהי-מה. "אם יש ברוסיה צדיק כזה, מוכן אני לשוב לביתי ולמשפחתי למרות הסכנה הכרוכה בכך", אמר בהתרגשות.

זמן מה לאחר ששב האיש לביתו, חזרה האישה לרוסטוב. הפעם כדי להודות לרבי. היא הייתה כה אסירת תודה, עד שהתקשתה להשלים עם העובדה, שלא תוכל לפגוש את הרבי פנים אל פנים ולהודות לו ישירות. לבסוף יעץ אחד החסידים להמתין לרבי בשעה הקבועה שבה הוא נוהג לצאת מחדרו. ואמנם כך עשתה. בשעה היעודה, יצא הרבי מחדרו. אך ראתה אותו, פרצה בזעקה ומיד נפלה מתעלפת. אחר שהכרתה שבה אליה, התעניינו הסובבים בשלומה וביקשו לתהות על פשר התרגשותה. "מה זאת אומרת?! הלוא זה האיש שפגשתי בתחנת הרכבת בוורשה והוא אשר הדריך אותי איך למצוא את בעלי הגדולה!". הסובבים הביטו בה בסלחנות. "כל החודש האחרון לא יצא הרבי מרוסטוב ובוודאי לא נסע לוורשה", אמרו. אבל האישה בשלה: "אל תספרו לי את מי אני פגשתי. איך אוכל בכלל לשכוח את הדמות התמירה והאצילית בעלת הזקן החום-אדמדם, שניגשה אליי ושוחחה עמי דקות ארוכות. לי אל תספרו סיפורים. זה היה הרבי - הוא ולא אחר".

האדמו"ר הרב יעקב יוסף טברסקי זצ"ל - נולד ב-ט"ו בתמוז ה'תרנ"ט (1899) בסקווירא (עיירה באוקראינה). לאחר הסתלקות אביו בשנת ה'תרפ"ז (1926) מונה לאדמו"ר חסידות סקווירא בעיר קאלאראש (רומניה). בשנת ה'תרצ"ד (1933) עבר לעיר יאסי (רומניה), ובדרך נס ניצל עם משפחתו מהפוגרום שנערך ביהודים ב-ד' תמוז ה'תש"א (1941) ובכל שנה ושנה בתאריך זה נהג להתענות וכן נהג לקרוא בכל בוקר לפני התפילה את כל ספר תהילים בלי הפסק.

לאחר מלחמת העולם השנייה עבר לעיר בוקרשט (רומניה), ביתו היה פתוח לרווחה לפליטי השואה שחזקו ועודדו **והציל נפשות רבות מליפול בעומק הייאוש**. בשנת ה'תש"ח (1948) היגר לארה"ב והתגורר בשכונת בורו-פארק ולאחר שנתיים עבר לשכונת וויליאמסבורג (אחד מרובעי ברוקלין, שבו נמצאו חצרות של אדמו"רים אחרים). **אלפים הסתופפו בצילו. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש**. בשנת ה'תשי"ז (1957) ייסד את שכונת ניו-סקוור בניו-יורק (ארה"ב) כשהמטרה המוצהרת היא ליצור מקום מגורים בו לא יחשפו לתרבות המערב של ניו-יורק וכן העתיק את חצרו לאיזור כפרי, צפונית לניו-יורק. נפטר ב-ב' ניסן ה'תשכ"ח (1968) בניו-סקוור שבניו-יורק. חי כ-68 שנים. ציונו בשיכון סקווירא שבניו-יורק. בהלווייתו השתתפו כ-25,000 חסידים.

סבא: ר' יצחק (מצד אביו), ר' אליקים געצל מאוסטראה (מצד אימו). **סבתא:** הרבנית חנה סימה (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר רבי דוד מסקווירא. **אימו:** מרת ציפורה. **אחיו:** ר' מרדכי. **אשתו:** מרת טראני (בת האדמו"ר ר' פנחס טברסקי מאוסטילא [עיירה בנפת לודמיר] - נישא בשנת ה'תרפ"ה). **בנו:** האדמו"ר ר' דוד מסקווירא-ניו סקוור. **בנותיו:** מרת פייגא מלכה, מרת סימה מירל, מרת מרים.

כשהתיימה מלחמת העולם השנייה, השתקע רבינו בבוקרשט בירת רומניה, והפך את ביתו למעון למאות פליטים, שחזרו בימים ההם שבורים ורצוצים ממחנות העינויים, בלא למצוא עוד את ביתם. הרבי לא הסתפק בכך, שקלט את כל מי שהתדפק על פתח ביתו, **אלא שיגר מדי יום ביומו את שליחיו אל תחנת הרכבת שבעיר, כדי שיחפשו אחרי כל מי שחזותו יהודית, ויביאו אותו אל ביתו, שם סעדו אותו, ניחמו ותמכו בו להתחיל בחיים חדשים. רבים מן הפליטים נשאו בביתו במשך חודשים רבים, כשהרבי דואג לכל צרכיהם.**

סיפר אחד מהפליטים: "הייתי באושוויץ ובנס שרדתי את השואה האימה, עם השחרור התגלגלתי ברכבת לכיוון בוקרשט, מבלי לדעת מה יהיה עימי, כשירדתי בתחנה, ניגש אלי יהודי בלתי מוכר והושיט לי ידו בסבר פנים יפות ובידידות ואמר: 'שלום עליכם. הרבי שלחני לקרוא לך, הנה הכתובת שלו'. לא הכרתי את הרבי ולא ראיתיו מעולם, אבל שום כתובת אחרת לא הייתה לי, ובלית ברירה הלכתי אליו, בבואי לביתו שמח לקראתי כאילו היה אבי, ודבר ראשון שאל: **'האם אכלת היום?'**, עניתי בשלילה, מיד הוליכני אל המטבח וביקש לתת

עבורי אוכל ומשקה, והוסיף דרך אגב: **'אתה יכול להישאר פה כמה זמן שתרצה'**."

"הודי שבנו קיבל זימון לצבא, הגיע לרבינו וסיפר על כך. שאל הרבי: "האם בנך סבל אי פעם מאיזה מיחוש? אולי פעם לא היה בריא?" - "לא". ענה היהודי, "בני בחור בריא, ושהקב"ה יעזור שימשיך להיות בריא". אבל הרבי התעקש ושאל: "אולי בכל זאת משהו?", ענה היהודי: "אם הרבי כל כך מתעקש, פעם בהיותו קטן סבל בני מכאבי ברכיים אבל לא יותר מזה". "טוב", אמר הרבי, "כשהבן ילך להתייצב לפני הרופאים לבדוק אם הוא כשיר לצבא, **שיאמר לרופאים שסבל מכאבי ברכיים**". והרבי בירכו לשלום, ואכן בנו התייצב לפני הרופא הראשון ואח"כ נכנס רופא בכיר יותר, וכשאמר לרופא הבכיר שכאשר היה ילד קטן, סבל מכאבי ברכיים **פטרו מיד מהצבא ואמר לו: "כזה אחד לא יכול לשרת בצבא!"**

לוד בהיות הרבי ברומניה (לפני עלותו לארה"ב) נכנסו אליו **שמונה-עשר בחורים**, שקיבלו זימון לצבא והרבי בירכם שיקבלו פטור מהצבא. למחרת במשך כל היום היה הרבי שרוי במתח ודאגה והיה בתענית דיבור. לפנות ערב **באו הבחורים להודיע לו, שהם קיבלו פטור מהצבא**, לפני שניגש הרבי להתפלל מנחה. אמר הרבי בלשון הקודש: "חסרים עוד שניים, שעדיין לא חזרו לכאן מהקבוצה". לאחר מנחה הגיעו השניים. שאל אותם האדמו"ר: **"הייתכן שלא באתם לבשר לי את הבשורה הטובה שהשתחררתם מהצבא?!"**

פעם נכנס אחד לרבינו והתמרמר, שצפוי לו משפט קשה עם שלטונות המס, והמצב חמור מאוד ר"ל. שאל אותו: "מה יהיה, אם לא ימצאו את הניירות של המשפט?". השיב הלה: "איני יודע". איחל לו הרה"ק: **"הקב"ה יעזור, שלא ימצאו את הניירות"**. כעבור שבוע האיש שב לאנטוורפן. ביום רביעי הודיע לו עורך דינו כי מועד המשפט שלו נדחה, פעם אחת ופעם שניה, **עד שהודיעו לו סופית, שאין מוצאים את הניירות הנוגעים לתיק שלו ולכן הם נאלצים לבטל את האישום נגדו**.

ההצדיק הביט בפתקא שנמסרה לו. לפתע נעצר הרבי על שמה של אחת הבנות ושאל את האב לשלומה. האב השיב, כי שלום לה, הכול אצלה כשורה, והצדיק התנצל תיכף ומלמל, כי משהו נראה היה לו, כנראה בטעות. רק בהגיע האב לביתו נחרד לשמוע, שבעת שהותו אצל רבינו, חלתה אותה בת ועלה החום שלה עד שהגיעה ל"ע לסכנת חיים **והנה באחת הוטב לה לפתע**. כשבדק מתי חלה ההטבה ראה כי היה זה בעת ששאל רבינו על שלום הבת. ומעשים כאלה היו בכל יום, אשר עיניו צופיות למרחוק והקדים בברכתו רפואה למכה.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו